המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

בס"ד יום ועש"ק, חוהמ"ס ט"ז תשרי תשמ"ח (9 באוקטובר 87)
דף היומי: בבלי — בבא בתרא קמ"ו; ירושלמי — קדושין כ"ה

שנה ל"ח גליון 10911
1.10 ש"ח כ' מע"מ

שרי ישראל SAREI ISRAEL
השקעות נופש־ירושלים בע"מ holiday investments-jerusalem ltd.
תורה מציון 16

ביום ראשון בערב ג' דחוהמ"ס
תערך שמחת בית השואבה וקבלת פנים בלווי תזמורת

לרגל פתיחת המלון
הינך מוזמן לקחת חלק בשמחה
בהזדמנות זו תוכל לבקר במלון ולערוך סיור בדירות
כבוד קל בסוכת המלון
במו"ב מצפה לכם תצוגה מרהיבת עין של שטיחי קיר.
עבודת יד במבחר גדול
מועדים לשמחה ולהתראות
הנהלת המלון וחברת שרי ישראל

איש שב"כ נהרג בהתקלות עם חוליית מחבלים בעזה

ארבעה מחבלים נהרגו ★ הפגנות אלימות ושביתה בלית ברצועה

איש שרות הבטחון הכללי, ויקטור ארזואן ז"ל, שנהרג ביום ג' בהתקלות עם חוליית מחבלים בעזה, הובא בערב חג הסוכות למנוחות, בחלקה הצבאית של בית הקברות בבאר שבע.

אלוף יצחק מרדכי אמר במסיבת העתונאים, כי סיור של שרות הבטחון הכללי נע בשכונת סג־עיה, שבמערב העיר עזה. מעט אחרי השעה 9 בערב הבחינו אנשי הסיור במכונית פרטית מסוג "פג'ו 504" שעוררה את חשדם. לאחר שאנשי השרות היה נרסה שהבחין בנוסע חמוש ברובה במכונית ואנשי שרות הבטחון סימנו לנהג לעצור. במקום להישמע להוראה, פתח הסכנית במנוסה. אנשי כוחות הבטחון דלקו אחרי המכונית ברחובות הצרים של שכונת סג'עיה ובתוך כך הזעיקו תיגבורת סיורית צה"ל וגורמי

המשך בעמוד אחרון

מסוקים אמריקאים טיבעו שלוש סירות איראניות במפרץ

וושינגטון, — ארה"ב הודיעה ביום חמישי בלילה, כי בהתותה במפרץ טיבעו שלוש סירות מהירות איראניות במפרץ, לאחר שפתחו באש לעבר מסוק אמריקאי מעל למים בינלאומיים.

דובר משרד ההגנה פרד הופמן אמר במסיבת עיתונאים, "הירי לעבר מסוק אמריקאי היה בעליל מעשה עויין. הצוות האמריקאי ירה מתוך הגנה עצמית". הוא הוסיף כי סירה איראנית אחת הצליחה

המשך בעמוד אחרון

למרות המחאות, הבקשות והפניות:
כוונה לחדש השבת הקרנת סרטים בירושלים

למרות מחאותיהם, בקשתם ופנייתם של שלומי אמוני ישראל בארץ ובעולם לכל הגורמים למען יחדלו מחילול השבת בעיה"ק ויפסיקו את פירצת הקרנת הסרטים בלילות שבת — הודיעו הקבוצות שחברו להן להפתה נגד כל קדוש ויקר כי גם הערב, ליל שבת חוה"מ ימשכו הקרנות הסרטים.

בשבועיים האחרונים לא הוקרנו סרטים בלילות שבת בירושלים, לרבים היתה משאלה כי ראש השנה ויום הכיפורים, שבגינם הודיעו אותם מסיתים שלא יקרינו סרטים יעוררו בקרבם רישום. אולם, השבוע, למגינת לב, שבו והודיעו כי ימשיכו להתגרות בשומרי תורה ומצוות בירושלים.

בחוצות ירושלים פורסמו מודעות בגנות אולם סימנבק אשר סרובו לחדול מהקרנת הסרטים בלילות שבת, בחסות של מועדון תרבות שהוקם ע"י קרן ירושלים, הוא הגורם לאחרים לפתוח אולמות להקרנת סרטים.

הגה"ח רבי יהודה אריה אלתר זצ"ל

תדהמה עמוקה ויגון צורב אפפו אמש, עם צאת החג, את הציבור התורני בירושלים ובמרכזו קהל חסידי גור עם הגיע הידיעה המרה על הסתלקותו בדמי־ימיו של האברך המחונן והמפואר, אוצר כלי חמדה, מפאר האברכים הצורבים ומפיצי־התורה בירושלים, הגאון החסיד רבי יהודה אריה אלתר זצ"ל, בנו של יבדל"ח הגרא"ח הגאון רבי פנחס מנחם אלתר שליט"א, שהשיב את נשמתו הטהורה לבוראה בליל החג לאחר שנפגע אנושות בתאונת דרכים לפני שלושה שבועות וכל מאמצי הרופאים להשיב את הכרתו עלו בתוהו. ההלויה תצא היום בשעה 10 לפנה"צ מישיבת "שפת אמת" דרך ביהמ"ד בשכונת גאולה בדרכה להר הזיתים בירושלים.

מאז שנפצע, בעת שיצא ממקוה הטהרה של ישיבת רוזין, שבסמוך לביתו בשכונת רוממה, ע"י אוטובוס שפגע בו בשעות הבוקר לפני שבועות אחדים, נאמרו בציבור סדרי יום פרקי תהלים לרפואתו ולהחלמתו. בביהמ"ד דגור בירושלים, בכוללי האברכים וב"שטיבלעך", הרבו להתחנן ולשפוך שיח למען בריאותו. מדי פעם אף יצאו בחורים ואברכים לכותל המערבי ולציון רבותיה"ק לבית גור, כדי לשאת תפילה. אולם, למרות תפילת הרבים, בגזירת־שמים הוא לא שב להכרתו. ביום רביעי בבוקר, ערב החג תלה התורה במצבו, אביו שליט"א החעק לביה"ח "הדסה" ושמע על המצב התמור, אולם שמר על כאבו בלבו והפיע כהרגלו לתפילות בביהמ"ד. בשעה 9 בליל יו"ם החעקו הרופאים למיטתו ולאחר דקות ספורות הודיעו על פטירתו. הוא השיב את נשמתו בטהרה ליוצרה.

עם הסתלקותו בסימב שנותיו, בשנת הז"ך לחייו, אבדה לבית גור מרגלית יקרה, ת"ח צעיר ומפואר, שנועד לגדולות. זכה לרשום פרקי־חיים מזהירים. אך לפתע פתאום נגדע לב־ייע והותיר אחריו חלל מהמם ויגון עמוק. נולד בירושלים בס' שבט תש"ך וכבר מילדותו ניכרו בו סגולותיו התרומיות. עלה והתעלה בלימוד ש"ס ופוסקים בישיבת "שפת אמת" תמנה על הבחורים המצויינים בישיבה הגדולה. בהגיעו לפרקו לקחו לחתן תמיד הגאון האדיר רבי מנשה קליין שליט"א, גאב"ד אונגוואר ובעמח"ס "משנה הלכות", שהכיר בטיבו המעולה ועתירו התורני הסובבת. לשם התמחות בפעילות יומיומית בעבודת הרבנות אף נטלו תמיו לשלוש שנים לניו יורק. שם יצק מים בביהמ"ד ע"י תותנו ושימש במלאכת היום יום בפסיקת שו"ת. בד בבד אף הירבה להרצות שיעורים קבועים בישיבת אונגוואר ובכולל האברכים רעגר בנ"י, בפני האברכים והבחורים. קודם לכן אף הוסמך להוראה ע"י גדולי התורה בארה"ב ובראשם

המשך בעמוד אחרון

הדלקת הנרות

	ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע
ער"ש:	4:38	4:56	4:48	4:55
מוצש"ק:	5:49	5:51	5:49	5:52

מוצש"ק לפי שיטת ר"ת ירושלים: 6:29

"סופר ספר" בהנהלת שמואל בלוטניק
"היכל הספר" בהנהלת א.ב. רובינשטיין

השבר‌ים

בלב דואב וביגון קודר מודיעים אנו על השבר הגדול שפקד אותנו עם הסתלקותו הקשה בדמי־ימיו של אבי, בעלי, בננו, חתננו ואחינו היקר והנעלה, צנא מלא ספרא, אוצר בלי חמדה, בנש"ק, שיגע ועמל בתורה וזיכה את הרבים בעל מידות תרומיות ואהוב על הבריות, ה"ה הגה"ח

רבי **יהודה אריה** זצ"ל **אלתר**

נכד רשכבה"ג רבם בעל ה"אמרי אמת" מגור זי"ע

שהשיב נשמתו הטהורה לבוראה ונתבקש בליל יו"ט לישיבה של מעלה לאחר סאת יסורים קשים בשנת הז"ך לחייו

ההלוויה תתקיים אי"ה **היום** בשעה 10 לפנה"צ, מישיבת "שפת אמת", רח' שפת אמת 5, דרך ביהמ"ד דגור בשכ' גאולה להר הזיתים בירושלים

המשפחה

וי חסרה ארעא דישראל גברא רבה

המומים וכואבים מודיעים אנו על הסתלקותו בדמי ימיו ובמיטב שנותיו של האברך הנעלה והנכבד, ת"ח ורב־רבנן, בנש"ק מגזע היחס לבית גור, שהפיץ תורה ברבים, הקים עולה של תורה, זכה לקרבתם של גדולי ישראל שליט"א שהוקירוהו וחיבבוהו ויעדוהו לגדולות ה"ה הגאון החסיד

רבי **יהודה אריה אלתר** זצ"ל

ראש כוללים בירושלים ורב בשכונת רוממה

בנו האהוב והחביב של מכובדנו הדגול והנעלה, מחשובי מרביצי התורה בדורנו, עטרת התנועה

הגאון רבי **פנחס מנחם אלתר** שליט"א

יו"ר תנועת אגודת ישראל באר"י וראש ישיבת "שפת אמת" בירושלים

ההלוויה תערך **היום** לפנה"צ בירושלים ותצא מישיבת "שפת אמת", דרך ביהמ"ד גור להר הזיתים

הסתדרות אגודת ישראל באר"י
המרכז הארצי

כוללי האברכים דגור — רחוב דלב"ח בירושלים

נפלה עטרת ראשנו

המומים וכואבים, מלב דואב וביגון צורב, מודיעים אנו על פטירתו המדהימה של עטרת ראשנו, פאר מוסדותינו, מקים עולה של תורה, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, ענף עץ אבות בנש"ק ורב היחס, ת"ח מובק שהאיר עיני רבים, אהוב ויקר־רוח, שהקדיש את כל כוחו לבנין תורה וחסידות, ה"ה

הגה"ח רבי **יהודה אריה אלתר** זצ"ל

ראש הכוללים לאברכים ברח' דלב"ח ובשכונת רמת בירושלים

מייסדם ומטפחם עד יומו האחרון

בנו של מכובדנו הדגול והנעלה מורנו

הגאון רבי **פנחס מנחם אלתר** שליט"א

ראש ישיבת "שפת אמת" בירושלים

ההלוויה תתקיים **היום** לפנה"צ ותצא מישיבת "שפת אמת" דרך ביהמ"ד דגור להר הזיתים

תלמידי הכוללים ההנהלה הרב אברהם בוך

הישיבה הגדולה "שפת אמת"
ירושלים ת"ו

אוי לנו כי השבר‌נו

בצער רב וביגון עמוק מודיעים אנו על פטירתו של האברך הנעלה והיקר, מרביץ תורה ברבים, צנא מלא ספרא, אוצר בלי חמדה בנש"ק וענף עץ אבות, ה"ה הגה"ח

רבי **יהודה אריה אלתר** זצ"ל

נכד רשכבה"ג רבם בעל ה"אמרי אמת" מגור זי"ע

ובנו של עטרת ראשנו, מכובדנו הדגול והנעלה, עטיר היחס, פארנו היקר והמרומם

הגאון רבי **פנחס מנחם אלתר** שליט"א
ראש הישיבה

ההלוויה תצא היום, מבנין הישיבה ברח' שפת אמת 5 בירושלים, דרך ביהמ"ד דגור להר הזיתים

מסורת התורה המאוחדים של חסידי גור באר"י

ברוך דיין האמת

מלב כואב ושבור ובצער עמוק מודיעים אנו על פטירתו במיטב שנותיו של האי גברא רבה, כלי מפואר, ענף עץ אבות, בנש"ק מגזע תרשישים לבית גור, צנא מלא ספרא, אהוב למעלה ונחמד למטה, מקים חמישה כוללי־אברכים בירושלים ועומד על משמר היהדות, מפאר אברכי גור בארה"ק, ה"ה

רבי **יהודה אריה אלתר** זצ"ל

חבר בד"ץ חסידי גור בירושלים ורב בשכונת רוממה

בנו היקר והנכבד של עטרת ראשנו, פאר מוסדותנו ברחבי ארה"ק, ה"ה

הגאון רבי **פנחס מנחם אלתר** שליט"א

יו"ר "איחוד מוסדות התורה של חסידי גור" באר"י
וראש ישיבת "שפת אמת" בירושלים ת"ו

ההלוויה תצא **היום** לפנה"צ בשעה 10 מישיבת "שפת אמת" בירושלים דרך ביהמ"ד דגור להר הזיתים

ההנהלה

יעקב שמשון לין קרית אתא — רמת ויזניץ — חיפה
הדסה ויסבלום רמת ויזניץ — חיפה

מאורשים

בס"ד, חוה"מ סוכות אור לט"ז תשרי תשמ"ח

חנן כהן בני ברק
אסתר מרים גנאור בני ברק

מאורשים

בס"ד, אור ליום שישי ט"ז תשרי תשמ"ח

יהודה אריה מונדרי בני ברק
זהבה סלאווה מרגלית בני ברק

מאורשים

בס"ד, יום ד' י"ד תשרי תשמ"ח

חיים שלמה מושקוביץ ניו־יורק
מרים מושקוביץ ניו־יורק

מאורשים

בס"ד, אור לי"ד בתשרי ערב סוכות תשמ"ח

בית הכנסת דחסידי סדיגורה
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א
רח' שמואל הנביא 79 ירושלים

הננו להודיע בזה
כי במוצש"ק חוה"מ סוכות תתקיים אי"ה

שמחת בית השואבה

בבית הכנסת החדש ברח' שמואל הנביא 79
בשעה 8.30
ברב עם ובליווי תזמורת הירושלמית המפורסמת
בברכת חג שמח
הגבאים

תחבורה מבני ברק
תצא מביהכ"נ דחסידי רוז'ין רח' חפץ חיים 5

דור־נוף DUR-NOF
יעקב מאיר 9, גאולה, ירושלים

ברכת מזל טוב חמה ולבבית
שלוחה בזה לידידנו ומכובדנו הנכבד והיקר

הר"ר **ישראל מאיר ירט** הי"ו
מנכ"ל בנק פא"י ירושלים

ולמשפחתו הכבודה הי"ו

לרגל שמחת הולדת הבן בשעטומ"צ

יזכו הוריו להכניסו היום בבריתו של אאע"ה ולגדלו לתורה לחופה ולמעשייט ולרוות ממנו נחת מלא חפניים

בברכה
"דור נוף"

ב"ה י"ג תשרי תשמ"ח

הבהרה

אני החו"מ נתמניתי לפני כ־40 שנה לשוחט בבני־ברק

ע"י הגאון ר' **יעקב לנדא** זלה"ה

והריני להבהיר כי מאז

הרינו נוהגים למרוט נוצות הצואר לפני השחיטה

כך קבלתי מרבותי, באומנות השחיטה בעיה"ק ירושלים וכך נהגו השוחטים שהיו לפני בב"ב וכך אנו נוהגים עד היום

לא עלה על דעת שום שוחט לשחוט בלי מריטת הנוצות. רק בשנים האחרונות, מאז שיטת מפעלי המשתטות שבהם המהירות קובעת הנהיגו שלא למרוט.

כמובן, שאיני בא להורות פסק־הלכה זה שייך למורי הוראה שליט"א, באתי רק להבהיר את המנהג

יהודה פרסטר
ראש השוחטים בני־ברק

שרי ישראל
השקעות ונופש־ירושלים בע"מ

תורה מציון 16 ירושלים

ברכת מזל טוב נאמנה

מוגשת בזה לידידנו הנעלה

הר"ר **ישראל מאיר ירט** נ"י
מנהל בנק פא"י ירושלים

ולכל המשפחה הנכבדה תחי'

לשמחת הולדת הבן בשעטו"מ

תזכו להכניסו בבריתו של א.א.ע"ה
היום ולגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט
ולראות ממנו אושר ונחת כל הימים

בברכה ההנהלה

תיווך "המצליח"
רח' הרצל 6 בני־ברק טל. 798367

מתארגנת קבוצה לבנית דירות

בבנין של 2 קומות בלבד
ברח' אדמו"ר מגור (לשעבר "בית מלכה") בני־ברק

דירות בנות 6־5־4־3 חדרים

ביצוע מעולה וגימור מושלם, ובאיכות בניה אקסקלוסיבית פיתוח סביבתי מרשים ומלא

לכל לקוחותינו ובית ישראל
ברכת מועדים לשמחה וגמח"ט

טל. בבית 765845, 03־791788
בחוהמ"ס משרדנו סגור

בס"ד
ישיבה דחסידי בעלזא
נוסד ע"י כ"ק מרן אדמו"ר זצללה"ה
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
עיה"ק ירושלים ת"ו

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו

בהלל ובהודאה להשי"ת שהחיינו והגיענו לזמן הזה

הננו מתכבדים להזמין את מע"כ אנ"ש וידידינו
וכל אוהבי ומוקירי תורה הי"ו
לקחת חבל בשמחה של מצוה במעמד הקדוש של

חגיגת הנחת אבן הפינה

לבניני הישיבה הק' לצעירים
ע"ש הייצור־יעקבי"

שייבנו בס"ד בקרית טלז סטון בפרוזדור ירושלים עיה"ק

שתתקיים בעזהי"ת ברחובת שטח הבניה
ביום ראשון פר' נח כ"ה תשרי תשמ"ח
בשעה 3.00 אחה"צ

במעמד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ברב עם הדרת מלך

סדר היום: 3.15 — תפילת מנחה
3.30 — דברי ברכה
4.30 — הנחת אבן הפינה

ביקרא דאורייתא
ההנהלה

• אודות התחבורה תבא הודעה נפרדת

בית העסק הנבחר 1987

רומן אופנה והייטות

הייטות מקצועית • שרות מעולה
"בגיר" חליפות איכות
סוג א' • חדישות!!!

ביאליק 24 רמת גן

מחלקת תיקונים משוכללת במקום

בית האורחה — שומרי שבת
רח' הנריטה סולד 33 - מצפה מנחם, בביש הדסה ירושלים

הננו להודיע לצבור החרדי, שבמוסדי הית עלה בידנו

לפתוח בימים אלו את בית האורחה,

בשכונת מצפה מנחם (בניני קוטג'ים, בביש הדסה אחרי כפר השבדי. מרחק הליכה כ־15 דקות מביה"ח) ירושלים

לתאם מראש בטלפונים הבאים: 02־526373 02־414904

האירוח הוא ללא תשלום

בימי החג חוה"מ ושבתות תורה ניתן להשיג מפתח אצל השכן ר' יקותיאל שלצר רח' איסלנד 44 קרית מנחם טל. 02־433895

קימת סוכה במקום

דרוש

ראש ישיבה
בעל נסיון

לישיבה חסידית בבני־ברק

פרטים בטלפון 03־796422

ישיבת "יש סדר למשנה"
ת.ד. 5171 ירושלים

מתארגנת קבוצת אברכים
ללימוד משניות בעיון
במסגרת של כולל — שעה כל יום —

★ **תמורת תמיכה הגונה** ★

להציע מועמדות בכתב לכתובת הנ"ל
עד תאריך כ"ז תשרי תשמ"ח

א. בירמן את רפי
שרותי גביה ואבטחה בע"מ

• גביית צ'קים וחובות בארץ בשטחים ובחו"ל
• גביה וביצוע צווי מעצר וצווי עיקול
• ביצוע פסקי דין ופינויים
בלדרות לחו"ל • אבטחה מיוחדת • שומרי ראש

חולון, רח' סוקולוב 10 טל. 03 854233, 5053181
חיפה, רח' החלוץ 27 טל. 04 641711, 666269
נתניה, רח' רמז 3/ 15 טל. 053 619092
ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 6 16 טל. 02 246842

מפני קדושת המועד

مكزامن الأصل

הד היום

מצוות הקהל כהלכה

כ/ה. מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה בחג הסוכות, נצטוינו בתורה, להקהיל את העם, האנשים והנשים והטף אשר בשעריך, מצווה זו לא לשם קיומו של טקס בעלמא במועד שנת השמיטה, הותנה לה מטרה נעלה וקדושה, כפי שמפרש הכתוב, "למען ילמדו ויראו את ה' אלוקיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת". זו מצוות הקהל בפשוטה ובלשונה, ולא זה המקום להכנס לשאלה, אם מצוה זו נוהגת בזמן הזה, כאשר ישראל אינו בכל ארצותם, אי שצריך לעשות זכר למצוה זו, והקשורה בשנת השמיטה, זה נושא לבירור הלכתי של אנשי ההלכה.

לא היינו נטפלים לשאלה זו, אילו לא נעשה נסיון לעוות ולטשטש מהותה ומשמעותה של מצוה זו. כפי שעשה זאת המשרד לעניני דתות, המחפש לעצמו נושאים לטיפול, נושאים שמעניקים פרסום לעומדים בראשו, ואינם עושים את מה שצריך לעשות ולתקן בנושאים המסורים בידם ויש הרבה מה לתקן ולספר. ואין זה המקום להצביע על אותם דברים הטעונים תיקון יסודי. לספק את צרכי הדת ומוסדותיה, והרי מרובים צרכי עמך בשטח זה.

אלה אחד לעבור בשתיקה עכת הנסיון להפוך מצווה ד' לטקס בעלמא השמד במתורה מהולבת למה שנאמר בכתוב, "למען ילמדו ויראו את ה', לשמור ולעשות את כל דברי התורה הזאת, לא רק זאת, כי אם גם ללמד את בניהם כדי שישמרו ליראה את ה' כל הימים אשר אתם חיים על האדמה, אשר אתם עוברים את הירדן שמה לרשתה. והרי המציאות החילונית של מצות הקהל.

לא זו בלבד, שנשיא המדינה אינו מלך, אשר חייב לקרוא אותה פרשה, לא שאלה אשר נכללו בין המוזמנים לעלות לתורה, אינם יודעים את התורה, אינם מקיימים את מצוותיה, גם מיצגים מדינה שהיא מתכחשת במודע לכל אותן מצוות שציוותה לנו התורה.

אין אנו רוצים לפגוע בכבודם של כל אותם אישי מדינה, יהיו נכבדים אשר יהיו, לא הם ראויים להקהיל את המעמד הזה. מכמה, שהוא בא לציין את כהכה של שנת השמיטה, שנה שבה חייבים בני ישראל להשבית את שדותיהם ואת כרמיהם, לשמור שביעית כהלכתה, דבר שעשו אמנם בשפה גדול של עובדי בה, שעמדו בנסיון הקשה, אבל כל גלים את המעבדה, שרוב אישי ההתיצבות ההקלאית לא קיימו מצוה זו כשליבותה, ורבים מהם נזקקו "להיתר מכירה", היתרים שאף לדעת המקילים, לא היתה זו אלא הוראה שעה. בודאי שאישי מדינה שהיא עומדת על כך, שהיא אינה מדינת הלכה, אין לך זיהוך גדול מזה, שדוקא אנשים שבכל ימות השנה, מזלזלים בקיומן של מצוות התורה, גם עושים הכל כדי להשכיח תורה זו. הם אשר יקהלו ויעמדו בראש מעמד זה.

איזה לימוד ילמדו כל אותם אנשים שהוזמנו להשתתף במעמד זה של "הקהל", שהוא גרוע יותר ממעשה חקיינות חסרת טעם? מגוחך הוא לכלול אותם בין הקוראים אשר יתכבדו בתורה שבה הם מזלזלים בל ימות השנה, הלא כבר זעק הנביא. הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו. זה מעשה שאין דעת חכמים נוחה ממנה, ביטוי להסתייגות זו, מצאה את מקומה במכתבו שפרסם מרן הגאון רבי אליעזר שך שליט"א, לדעה זו שותפים כל גדולי ההלכה התורדים על קיומה של תורה ועושים כל מה שבידם שלא תשתכח תורה מישראל.

מצוות התורה אינם טכסים להאדיר כבודו של ארם זה או אתר, מצוות התורה ניתנו לנו. לקיימם ולשמור ולעשות וללמד אותה לבנינו ובני בנינו עד עולם, עד שנזכה לראות בבנין בית הבחירה ובהחזרת עטרה השמיטה לישנה.

ישיבת אש התורה
מזמינה את הקהל הרחב
לשמחת בית השואבה
שתתקיים אי"ה בככר בתי מחסה
הרובע היהודי בירושלים
ביום שני ד' דחוהמ"ס י"ט בתשרי תשמ"ח (12.10.87)
בשעה 8.00 בערב
בהשתתפות:
גדולי התורה, אישי ציבור, תזמורת, שירה וריקודים
בואו בהמוניכם!

בית המדרש חניכי הישיבות - צעירי אגודת ישראל
"חזון יוסף"
ע"ש מרן רבי ש. יוסף כהנמן גאב"ד פוניבז' זצוק"ל
קרית הרב אברמסקי אשדוד
הננו להודיע בזה לבני תורה והציבור הרחב
שאי"ה במוצאי ש"ק חוהמ"ס תשמ"ח בשעה 8
חגיגת שמחת בית השואבה
בסוכה הגדולה של הרב אברהם ישעיהו זק הי"ו
קריה הרב אברמסקי, אשדוד
בהשתתפות:
מורנו הגאון ר' **דב צבי קרלנשטיין** שליט"א
ראש ישיבת "גרודנא"
הציבור מוזמן.

מכון בית יעקב למורות
ככר לוין ירושלים
בעז"ה בחול המועד סוכות תתקיים
שמחת בית השואבה
בסמינר
★ לבנות כתות א'
ביום ראשון ג' דחוה"מ בשעה 3.00
★ לבנות כתות ב' וג'
ביום שני ד' דחוה"מ בשעה 4.00
להביא 2 שקלים
חג שמח
המדריכות

בית הספר העל יסודי, סמינר לבנות
בית יעקב ירושלים
הודעה לתלמידות
ביום ראשון י"ח תשרי תשמ"ח, ג' חוה"מ סוכות
בשעה 3.00 אחה"צ יתקיים אי"ה בביה"ס
שמחת בית השואבה
כל התלמידות מוזמנות
בברכת חג שמח
המרכזת והמדריכות

צבי ויזמן

נשף מסכות בסוכות או פורים מיד לאחר כפורים

מצות הקהל — היא מהמצוות המעטות שטעמה מפורש בתורה, "הקהל את העם... למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלוקיכם... לעשות את כל דברי התורה הזאת... ליראה את ה' כל הימים אשר אתם חיים על האדמה...

במסגרת תאטרון האבסורד מארגן משרד הדתות עם התנועה להנצחת הטבע היהודי "חגיגה של מועדי ישראל", זכר למעמד הקהל בחול המועד ליד הכותל המערבי.

לפי התכנית יקראו נשיא המדינה ואחד הרבנים הראשיים בתורה באזני העם כשלידם יעמדו ראשי המדינה ונשיא בית המשפט העליון עם ספרי התורה בידם. כן, דוקא נשיא המדינה המסמל יותר מכל את המדינה הכופרת בתורה בנוסח "ישראל היא מדינת חוק ולא מדינת הלכה" כשהכנסת מחוקקת חוקים נגד התורה. הוא לכותרת האירוניה זה שיקרא באזני העם את הפסוק "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה'... לעשות את כל דברי התורה הזאת, אם לא את האבור בתורה בן הראש שמר הרצוג יכבר את דברי אבר הוה הראשי לישראל זצ"ל שהוזהר בקשר לקהם זכר הקהל בימינו, ואי מצמם "הכל יעשה ע"י הרבנים גדולי התורה המובהקים". בכך הוא רצה למנוע את הפרסה המתוכננת.

ומה לו לראש הממשלה לאתה כפר הזה ולשמע את הכתוב, הקהל את העם... למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה'... כשהוא אחראי. בין היתר לכך שמליון תלמידים לתגרים לכפור בתורת ישראל. בקדושה התניך הוא קוראים את שמע, ומה לכמלא מקום ראש הממשלה המתעקש לא לתקן תקיקה כדי לבטע נבואי הכר־חובה, להחזיק בתורה כשיקראו בפני לא רציתים.

בם הכר"... וכיצד יתנבק את התורה נגיע כבי המשפט העליון בשקם זה לאחר קביעתם שהצהרת האמונים פרוצה שבכל מקרה של סתירה, חוקי הכנסת עליונים על חוקי התורה ושסוקין מילד הינם כיהודיה, כשיקראו באזנם על פי התורה אשר יורך העשה לא תסור ימין ושמאל, וכל הכתובה מכך לאמר "ובערת הרע מקרבך".

ומה יעשה צה"ל? הזיונך הלוחם המועד כבד הדר פגשים המפורסמים בין ילדים ערבים ויהודים ההינך לאסנ בעטנת כשישמע את הפסוק ואהבת אתגם כן הגבים.

אני בקוה שהאחראים על הטקס יראו לדלג על הפסוקים הנ"ל ועל הפסוקים לא תאריכון ימים על האדמה המתייחסים לאי קיום מצוות ודומיהם ויאהבם בתמונה להתורה בתשובה, בנעצות ובאוהב באליכות, אין לי ספק שלאחר שהרבנים הראשיים הסכימו להמשיך במסורת קודמיהם לעשות זכר להקהל (ומן הראוי להזכיר שהחזון איש זצ"ל אסר את הטקס כי ראה בעיני והזו את הבזיון הזה) הלבישו עליהם הפוליטרוקים את השעטנה, אני כבית לפוליטיקאים לכבד את עצמם ולהסבע מלהשתתף כבעיני המדינה באורע ולהפבי בכך לכבודך אותו הצבע. ציפיתי שהבג"צ יפסקו המקצועים מריץ הבת דיליו יעשו בבייץ גם השתנפות ראשי השלטון במקום דתי ואך כראה שהחליטו שבקיום הטקס המשפיל יכבו הוה הנשאה עוד יותר.

צדק הסטיפלר זצ"ל בקבעו שבקביעה טקסים באלו באים להראות שגם הדת משועבדת למדינה הציונות, דומה שהסיסמה צריכה להיות לא הפרדה הדת מהמדינה אלא הצלת הדת מהמדינה.

מפני קדושת המועד

שגריר בלגיה סיים כהונתו

"שמו שגריר הבלגי שגריר הבה אם אני נבחר בכלאות, אני אבחן, אם מהר לי לומר זאת, ... בישראל ... — אבל שגריר בלגיה בישראל ... [illegible]

השגריר היוצא אמר לכתב עתי"ם בגמל התקופה כי שירת 25 שנים בשרות הדיפלומטי של ארצו ובין השאר כשגריר בפיליפינים, באינדונזיה, בזיימבאה, בחיפה וסיים את שרותו עם יציאתו לגימלאות בישראל.

השגריר הבטיח לבוא ולבקר בישראל. (עתי"ם)

יצחק מתתיהו טננבוים

תן להם ישועה!

- - - קוראים להם "שוק" — שוק ארבעת המינים...

למען האמת, גם אני איני יודע איזו שם לתת למראה הזה. זה גם לא מפריע שרחוב גאולה, באבה כבר השבת במעלה ובמורד, מכנים אותו בימים האלה "שוק".

יהא איפוא — שוק!

אבל היכן עוד קיים שוק כמו זה בכל העולם? ללא הדר וללא משטר, ללא ארגון וללא סמטל, בהם שורות־שורות של רוכבים מאולתרים. של קרשים וקרטונים, של חבלים ומשיכות, של קריאות וזעקות — שוק של ממש.

אבל איפה לי, היכן יש עוד שוק כזה ברחבי תבל?

כרכים, הווכחות שבין קונה למוכר או בין מוכר לקונה אינו על עדית היבורית ולרוב גם לא על זול ויקרא, אלא על פסול או כשר, על כהלכה או שלא כהלכה...

כלום ראיתם כזאת בשווקים שבעולם?!

גם השפה של השוק הזה אינו שפת שווקים. "במטותא מינך"... "אבקש מחילתך"... "יסלח לי מר"... — כך פתים בשוק זה איש לרעהו. מי ראה מימיו שפה כמו זו בשאר שוקים?

ומבטי פניהם של הקונים — לא צווחניות, לא כעוסות, לא רוטנות, לא נלעגות — פני הדר כמראה האתרוג שבידם, חייכניות, אצילות, שופעות חן וחיבה יתירה לפרי, לשרבים ולערבים...

ובשוק המשונה הזה, גם לא מוכרים דברים־של־שוק - - - אלא פרי הדר (גם הוא ממנו מסויים בלבד), שרביט מאונך בעל עלים ארוכים, ענף בעל בד אחד, ריחני ועלעלי, ועוד איזה ענפון של עץ ללא ריח ומראה מיוחד. עמהם משתלכים בין הדוכנים כל מיני קישוטים, ציורים ותמונות, אבל מלבד אלה אין בשוק המיוחד הזה שום מצרכי שווקים.

ואף על פי כן לא ראיתי מימי שוק יפהפה מזה!

משונה שוק זה משאר שוקי העולם גם בקניינים שבו, שאינם נושאים עמהם סלים וקופות, אינם מניחים את מרכולתם על משקולות בתוך שקיות פוליסילאן — משונה, רק אנשים ולא נשים בוחנים את הסחורה, ולא מתם בודדים בסקירה אחת, אלא בודקים כשבע בדיקות ואף בזכוכית מגדלת, שעל הפרי הנתמר לא יהא משהו שאינו כשורה, ושהשרביט הארוך יהא שלם בשליפות ממש, ושהענף יהא משולש בעליו וכו' — שוק משונה!

אבל אין כמוהו ליופי וההדר!

יפה שוק זה מכל השווקים שבעולם. אין בו תגרנות ורבנות מהסוג המצוי בשווקים, אין בו המולת ברוכלות המצויה; אף הקולות והרעשים המהלכים בו אינו מאותו סוג של שתוקנות...

הם נושאים את "מרכולתם" בחרדת קודש, ברוך ובאהבה, בעדינות מופלגת, בזהירות מרובה, ואף על פי ששילמו ממיטב כספם, ואולי מהפרוטות האחרונות שבכיסם — לא ראיתי מימי "אנשי־שווקים" ששים ושמחים יותר מאלה!

דומה שאלמלי היה עיתם בידם, בימי מרובים במעשים אלה, היו יוצאים ברקידה בשעה זו בככר השבת המפורסמת, שהרי מי כמו אלפי יהודים אלה שמחים כל כך בקנייתם בשוק המשונה הזה, אלא שאת הרקידה הזאת הם ודאי דוחים לשמחה של החג...

ושוכן מרום אומר לפמליה דיליה:

- - - רדו ל... שוק ארבעת המינים, חזו חזו בני חביבי!, חזו חזו את המופלא שבשווקים, חזו חזו מה עושים הבנים בהם בחרדי לאומתי בשווקים וברחובות — חזו חזו!

והם יורדים לשוק המשונה הזה, לארץ ארבעת המינים, ורואים את המחזה הזה, שאין כמוהו בכל העולם ומלואו ליופי ולהדר.

והם שבים ועולים כמולם המוצב ארצה לשמי השמים העליונים, האומרים לפני כסא כבודו:

- - - הבשנאנו לטמן ישראל — השמה תאוה!

השגרירות הנוצרית - קן של אנטישמיות אנטי יהודית

הארגון זוכה משום מה לאהדה בישראל על ידי שמציג עצמו כתומך במדינה

80 אלף מאמינים שמעו לא מכבר מעל גלי האתר את ד"ר ולמר מארטין. כומר בפמסטי מצהיר כי: "היהודים הם בני השטן והם שהרגו את ישו" תוך שהוא קובע כי "זו לא אנטישמיות זו האמת". את המקור לקביעה זו הוא מצא בברית החדשה.

הסערה התחוללה לאחר מכן בקהילה היהודית בארה"ב לא הפתיעה כלל את אלה המתמצאים בהשקפת העולם של הכנסיה הנוצרית, שכן הדברים אכן כתובים במפורש "בברית החדשה" ומהווים את אחד מאבני היסוד לשינאת היהודים בכל הזמנים.

הדברים האלה מצאו את ביטויים המפורש אצל ד"ר מרטין לותר, אחד מאבות הכנסיה, במיפורו "היהודים והשקרים שלהם" שבו הוא מגיע לאותה המסקנה: "היהודים הם בני השטן".

נו, אם כך אין שום סיבה שבעולם שהכנסיה תבקש את סליחת היהודים על רדיפתם. וכך אמנם גם החולם ברומא לפני פחות משנתיים בתום כינוס של בישופים קתוליים מכל רחבי תבל: "הכנסיה הקתולית איננה מתכוונת לבקש את מליחות היהודים על הרדיפות האכזריות שנאלצו לסבול בעבר, קרוב לאלפיים שנה". "להצהרת חרטה יוכל להיות משקל רק באקלים שונה של אימון בין נוצרים ויהודים"... אמר הקארדינל ההולנדי יוהאן ווילבראנדס, המשמש גם כראש ועדת הכנסיה הקתולית לעניני יחסים עם היהודים.

ואכן, ה"בוס" של הקארדינל ההולנדי לא מנע את עצמו לאחרונה להפגש, להתחבק, ולהתנשק עם "גדולי עולם" נוספים ב"ערפאת" ו"ולדהיים" ואף התערב אצל שלטונות איטליה לטובת שיחרורו של פושע המלחמה הנאצי ולמר רדר, ששחרור וקבע את משכנו באוזן כ־20 ק"מ דרומיה לוינה האוסטרית.

"כנסיה מזרח ירושלמית מסייעת למשפחות מחבלים"

מעניינת דעתו של אבא קובנר, שלא נחשד בקיצוני רוח, על ה"כס הקדוש": "חוששני שרוב קורבנות המרור של העשור הבא יהיו לא מידי אירגוני מרור שלוחמים על שיחרור לאומי או נגד משטר עריצות, ולא של בני רעבים אלא מרור השבעים! די לצפות באירועי מסעות האפיפיור — כותב קובנר — ובטריטוריות החדשות שהוא כובש בלי מנקים. אפיפיור זה לא ויתר על כיבוש ירושלים! "הפולני" הזה יעמה בכל דרך שהיא לעודד התמוטטות המדינה היהודית שהיא מרידה באל".

אמנם, ידיעות רבות מצביעות על כך שהכנסיות מהוות סכנה מדינית פוליטית ובטחונית לקיבוץ היהודים היושב בארץ הקודש. בשנת תשמ"ד נעצר הכומר לואיס פאראקאן מתומכיו הבולטים של ג'סי ג'קסון עם שלים לוב מועמאר קדאפי, ה"ניו יורק פוסט" פרסם צילום המראה את פאראקאן וקדאפי לוחצים ידיים. היה זה אותו הכומר שהגדיר בראיון רדיו את היטלר כ"אדם גדול" והתבטא נגד יהודי ארה"ב.

אחת הכנסיות בארה"ב שלחה המחאה כסף 5,000 דולר כתרומה לתנועת "יש גבול" שעודדה סרבנות לשרת בצה"ל במהלך מלחמת לבנון. יו"ר סיעת הליכוד בכנסת פנה ליועץ המשפטי לממשלה (אז עדיין זמיר) בדרישה לנקוט צעדים משפטיים נגד תנועת "יש גבול" המקבלת תמיכה כספית מגורמים זרים. ח"כ מילוא צרף לפנייתו צילום של המחאה בסך חמשת אלפים דולר שקיבלה תנועת "יש גבול" מן הכנסיה בארה"ב, במכתבו לזמיר כותב ח"כ מילוא: "תופעת הסרוב למלא פקודה... היוזה אחת התמורות שארעו במדינת ישראל... תנועה זו (יש גבול) מסתייעת בפעולותיה במימון מגורמים זרים המעוניינים בעירעור חוסנה של ישראל".

חודש לאחר מכן הוציא משרד הפנים צו מינהלי האוסר "יציאה מהארץ" נגד כומר מהגליל בחשד שקיים מגעים עם אש"ף. הכומר פאוזי תורי, בכפר פסוטה בגליל, שעשה את ההקבצים שלו בתוך אהליה בכפר בכל התד־ עופה בן־גוריון בעת שהוזר מצר־ פת. הוא היה עצור 29 יום בחשד שקיים מגעים עם אש"ף ובהתמם עדיינים עד לפני שזה הפך ל"אופנה ישראלית".

גם הכנסיה הקתולית־יוונית המזרח ירושלמית נרתמה ל"מאבק" של האפיפיור לכוסש את ישראל, בסייע למשפחות של מחבלים שראשיהן נכלאו בגלל פעילות עויינת, בכספים שמקורם אינו ברור.

את היסודות לסיוע הכספי זה הניח הארכיבישוף הילרין קפ־ פוצ'י, שנשפט לפני שנים מספר על ריגול והחדרת חומר תבלה לישראל. מחליפו של קפוצ'י הארכיבישוף לוטפי לחם, שב־ תבקש ע"י עתונאי ישראלי להגיב על מעורבותה של הכנסיה במתן סיוע כזה אמר שאין לו מה לומר לעיתונאי ישראלי...

גורמים ממשלתיים ציינו בזמנו כי קשה לעקוב אחר אישים ומוסדות הממלאים תפקיד של בלדרים ומחלקים כספים לאנשי שלומם.

בפרקטיקה של ימים אלו עם התחלת שובם של הרוסים לארץ מעיינת עדותו של אנטולי גוליצין שהיה סוכן ק.ג.ב. שערק בשנות ה־60 למערב בספרו "שקרים חדשים" המספר על עלילות השירותים החשאיים הסובייטיים. בין היתר מספר גוליצין כי הכנסיה הרוסית בירושלים היותה בזמנו קן מתעד לסוכני ק.ג.ב. בארץ הקודש, אשר התעניינו לא רק במבמניה של הדת הנוצרית. המטרופוליט ניקודים, ראש המחלקה הבין לאומית בכנסיה הרוסית הוא לדברי גוליצין — סוכן הק.ג.ב. בכבודו ובעצמו.

"הקמת השגרירות החלה כפעלול תקשורתי"

לנוכח האמור לעיל פלא שהממסד התקשורתי והציבור הישראלי קופצים מעודם מכל גילוי חיובי של אהדה מצד גויים ובפרט כשהם מזוהים כקהילה נוצרית מאמינה.

על "שטח הפקר" זה קמה ה"שגרירות הנוצרית" בירושלים. היא נוסדה במתכונתה הנוכחית בסוכות לפני חמש שנים בצורה הפגנתית לאחר עזיבתן של שג־ רירויות רבות את ירושלים בעקבות קבלת "חוק ירושלים". היה זה לאחר מצעד בהשתתפות אלף נוצרים ציונים במסגרת "צעדת ירושלים". הצליינים זכו לביטויי חיבה נרגשים. השגרירות הפכה לעובדה קיימת ומתוקף בידודה המדיני של ישראל היו רבים שמהרו להתגהם בה.

אחד מהם היה לא אחר מאשר הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן: שקיבל את נציגי הקבוצה בחמימות רבה ולא חסך מהם דברי נחמות על התגשמות נבואת זכ־ ריה י"ד כ: "והיה הנותר מכל הגויים הבאים על ירושלים ועלו מדי שנה בשנה להשתחוות למלך ה' צבאות ולחוג את חג הסוכות".

ראשי השגרירות השכילו להצ־ ציג את עצמם לכל אותן הדרך כאוהבי ישראל מושבעים, והפ־ עילו לצורך זה מערך שלם של תמיכה בישראל הסלל הבאת תיירים לארץ מדי שנה לכינוס שמתקיים גם השנה בחג סוכות בבנייני האומה בירושלים, הפצת חומר הסברה בקרב נוצרים בסגנון המתאים לפלג הימני בפוליטיקה הישראלית, סיוע בהקמת ישוב ביהודה ושומרון, מכירת מוצרים תוצרת ישראל בחו"ל, ועוד פע־ לולי תקשורת רבים.

ואן דר הובן: "השגרירות אינה הומנית"...

בפירסומים של אנשי השגרי־ רות ה"צוות" שלהם כונה 56 איש הפועלים בישראל ו־14 איש הפועלים בשקם ובצינעה (כנראה מחשש להיהם) ברחבי העולם הערבי.

בראש השגרירות הנוצרית עומד כומר הולנדי בשם ויליאם ואן דר הובן שאישתו ערביה (דבר המנוצל בתעמולת השגרירות "ערביה עם דעות של גאולה כהן") ובנו משרת בצה"ל מתוך התרבות הרגשה שייכות למקום בו הוא חי. עד כאן הכל אידיאלי, אולם בנתונים שישנם במשרדי "יד לאחים" במחלקה הפועלת נגד הסיסון, בצמירות הכונת מצב שונה לחלוטין.

במאמר בהעיתון "ניהוחיק" 24.9.84 שהגיע לידי ה"מחלקה" של "יד לאחים" מצהיר סימוטי קינג, פקיד ב"שגרירות הנוצרית": "ישו אמר הפיצו את הבשורה לכל העולם" "זהו חלק מלהיות נוצרי". אירונית העובדה שבאותו המאמר עצבו ככהיוס ואן דר הובן שמטרת השגרירות הנוצרית היא לגרום לשמד בקרב היהודים, ומדגיש ש"האשמה הזאת היא רק במחזה התולני של אנשים חשר דים"... בראיון אחד שאל עיתונאי בשם ג'יימס דייס את ואן דר הובן למרבית אלו "שנולדו מחדש" התנצרו הקשר היהודי־נוצרי שלהם הוא בדרך כלל האונגליקלי, מדוע השגרירות הנוצרית שונה מהם אם כך? בתשובה אמר ואן דר הובן: "המוטו שלנו הוא לינתם" ולא "להוסיף" יש לנו מטרה אחרת. אולם, עדיין כל מה שאנחנו עושים כקוורד באמונה הנוצרית. אנו לא קוראים לעצמנו השגרירות ההומנית הבינלאו־ מית"...

אם ארשה לעצמי ל"התפלסף" קצת, אוכל לומר שכל פעולות השגרירות בבתי חולים למען יהודי בריה"מ וכד' אינם פעולות הומניות אלא "פעולות נוצריות אוהבות" המוכרות לנו כל כך.

הלכתי לשאול את הרב שמואל גולדין (שלו נסיון רב מאד עם פעילות מסיונרית, מכוק שהוא בעצמו היה ממיותר ולימים התג־ יר) לפשר התופעה של ה"שגרירות הנוצרית" ומה בעצם עושים כאן? "מהנסיון שלי עם הנוצרים אוכל לומר לך שה"אהבה הנוצרית" שלהם היא מגמתית — אומר הרב גולדין — הם אוהבים אותנו ע"מ לשנות אותנו להיות כמהם. ההסטוריה מלמדת אותנו שכאשר הנצרות נכשלה בנסיון לנצח את היהודים בטקטיקה של אהבה היא נהפכה לשינאה. לדוגמה הוא מביא את המקרה של הכומר וים מלבה מראשיה של קבוצת נוצרים אוהדי ישראל. שלא עלה בידו למכש הקמת בית מלון מיסיונרי בשם "בית שלום" בירושלים, ולאחר מכן השמיץ בצורה בוטה את כל היהודים שפעלו נגדו. אכן, זהו ענין של זמן ועיתוי מתי יתהפך הגלגל והשגרירות הנוצרית תח־ שוף ציפורניים שונאות. הקשר עם העולם הערבי נשמר בקפידה.

כסא חשמלי על הצוואר

על השיטה כה עובדים בשג־ רירות מסביר הרב גולדין: "בשג־ רירות הנוצרית פועלים בשיטה חכמה מאד; הם מצליחים לשמור על חזית "כשרה". אתה לא תמצא אצלם שום ערות על פעילות מס־ יונרית ישירה וגלויה בקרב יהודים. אבל — וזה אבל גדול — הם מהוים "ארגון מטריה" הם כיסוי לאנשים אחרים שעושים את העב־ בודה המסיונרית "היהודים המ־ שיחיים" בישראל, למשל, לא היו יכולים להמשיך את פעילותם ללא הסיוע שמגישה להם השגרירות הנוצרית. למומרים כמו יוסף שולם ושלמה תיתק ישנם קשרים רצופים עם השגרירות הנוצרית — אומר הרב גולדין — ומנחם בן חיים (יהודים למען אותו האיש) עובד ממש בשגרירות הנוצרית.

עד כמה זהירים אנשי השגרי־ רות בהתרחקות מגילוי מובהק של פעילות מסיונרית מעידה אשתו של ואן דר הובן, ויראד. בראיון שהעניקה היא מתוארת כאשה הלבושה בפשטות. לא ענדת צלב — כי זה "במו ללכת עם כסא חשמלי על הצוואר".

"פליטות פה" מביכות לא תמצאו אצלם בנקל. אולם, מצאתי אחת כזאת (אמנם היא נאמרה בהקשר לנושא אחר אולם אין כמו־ הה רלוונטית לנושא שלנו) "אני חושב שהישראלים אופטימיים עד כדי שיגעון — אומר ואן דר הואן (בראיון ל"כל העיר" מתאריך כ"ג חשון תשמ"ב). יום אחד יתעוררו הישראלים ויגלו שכרתו שלום עם הכסן. "הם מובילים מנטיות מר במות לשלום, זהו עיוורון ממש. מודים עד כמה הם הגונים, הישר־ ראלים הדמוקרטיה שלהם מפליד אה". מי כמוהו יודע עד כמה אנו הגונים. כדאי שוב לצטט את אבא קובנר: "כיק קולמוד דפ־ טיסמוס" עובר על ציבור גדול ורב ביטוי בחברה הישראלית, אחד כמאפייניו של אותו "משבר תרבות" הוא הנטיה לסליחה נמהרת בלא מחיר לאויבנו ויריבנו ההיסטוריים. יש לי חשש כבד בלב מפני כוחה של מעצמה — לא־מעצמה אבל שולטת על מיל־ יוני לבבות של אנשים ... וידם מושטת לסליחה כביכול בלא מחיר של מתיקת ממרי השינאה נגד העם היהודי בכתביהם ובתורה שבעל פה של דרשותיהם. לפנינו כהוארגן מסע צלב חדש בלא רמ־ תים הרבות! לאו דווקא! בימים אלד חוקרת משטרת שוודיה קשר אפשרי בין כת נוצרית שוודית לבין רצח ראש הממשלה אולוף פלמה.

אחד מראשי הכת הוא הכומר קיאל שאברג שהיה בין יוזמי הקמתה של "השגרירות הנוצרית" בירושלים. הכומר שאברג הזהיר בשנת 1983 את אולף פלמה, כי הזמנת ערפאת לשוודיה היא מעשה שעליו יענש ע"י אלוקים. לאחר רצח פלמה בפברואר 1986 שיגר הכומר איגרת לחסידי הכת בה הצביע על הרצח כענישת פלמה בידי שמים.

עיתון שוודי ציטט בתאריך 21.9.87 את הכומר שאברג במי־ לים אלו: "ההודע מהוד קוצר טרוד. כל הנוגע בישראל, ייענש". הכומר מסתמך על פסוק בספר זכריה.

הכת אליה משתייך הכומר שאברג מוכרת בתמיכה הבלתי מסוייגת שלה בישראל. הסיגנון הזה עדיין לא נשמע ב"שגרירות הנוצרית", כנראה בגלל בעיית המיקום (בישראל אף של היום לא היו הדברים האלה עוברים בשקט) ובעיקר בגלל העיתוי, ה"זמן" לכך לא הגיע עדיין. סבלנות. בינתיים אני יוצא בקריאה נרגשת: "אחי היקרים, צ'אולי בימון ואורי אבנרי ראו הזהרתם "השגרירות הנוצרית הבינלאו־ מית" מחכה לכם בפינה".

א. פרקש

שיבוץ יהלומים
וקורס ללימוד המקצוע
טל. 03-5740291

במעמד כ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א

אבן הפינה לישיבה לצעירים דחסידי בעלזא בירושלים בקרית טלז־סטון ביום א' פרשת נח

במעמד כ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א, אדמורי"ם, רבנים וראשי ישיבות חשובים מהארץ ומחו"ל, תונח אי"ה אבן הפינה של הישיבה לצעירים דחסידי בעלזא ברכית טלז־סטון בגליל ירושלים, תו"ו, ביום ראשון פרשת נח כ"ה תשרי תשמ"ח ברוב עם ובהדרת מלך.

המוני חסידי בעלזא ברחבי תבל קיבלו בסיפוק רב את הידיעה על השלמת ההכנות לקראת הנחת אבן הפינה. ורבים מהאורחים הנכבדים מחו"ל האריכו את שהותם באה"ק בכדי להשתתף במעמד הנכבד ובשמחת הישיבה.

סופרנו מציין כי שמה הטוב של הישיבה לצעירים השוכנת בשכונת בית וגן, בה שוקדים כמאה וחמישים בחורי חמד יומם ולילה בהתמדת התה"ק פשה לו כנפיים בארץ ובחו"ל ורבים המתדפקים על דלתות הישיבה המקוה להרחיב את שעריה לקליטת כל החפצים ללון באהלה של תורה ברוח רבה"ק אדמו"רי בעלזא ובנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

במעמד ישתתפו גם הנדיבים הנכבדים שבתרומתם הנכבדה יוקמו אי"ה בנייני הישיבה המרווחים בקרית מלו.

הסתדרות צעירי אגודת ישראל
הנוער האגודתי בא"י
המועצה וההנהלה הארצית
ביום ראשון ג' דחול המועד סוכות, י"ח תשרי תשמ"ח
בשעה 4 אחה"צ בסוכה שע"י בתי הכנסת של צא"י
בקרית צא"י "נחלת סירוקה", קרית הרצוג בבני־ברק
תתקיים אי"ה
ישיבה מיוחדת
של חברי המועצה הארצית, גבאי בתי הכנסת, פעילי ועסקני התנועה
מפאת חשיבות הנושאים העומדים על הפרק מתבקשים המוזמנים לדייק בהופעתם.
תחבורה ציבורית מס' 2 — פנימי

הסתדרות אגודת ישראל סניף בני ברק
רשת שעורי תורה שע"י אגודת ישראל - תורה ויהדות לעם
תכנית **מסיבות חג הסוכות**
בשבת חוה"מ סוכות, בשעה 5.00 אחר הצהרים

בית הכנסת הגדול, קרית אגודת ישראל. בהשתתפות: הרב הגאון ר' נתן גשטטנר שליט"א רב הקריה. הרב משה אורנשטיין הי"ו ראש העיר	בית הכנסת אגודת ישראל, רחוב עזרא 32. בהשתתפות: הרב אברהם חיים הרשקוביץ הי"ו יו"ר הסניף	בית הכנסת המרכזי, קרית הרצוג. בהשתתפות: הרב הגאון ר' יוסף ח. שיינפלד שליט"א רב הקריה. הרה"ג ר' אברהם יצחק ליבשטיין שליט"א יו"ר רשת שעורי תורה בב"ב
בבית המדרש דחסידי סרט וויז'ניץ, חזון איש 52. בהשתתפות: הרב פנחס הורוביץ הי"ו יו"ר מחלקה הארגון של אגו"י בא"י	בהכ"נ תפארת ישראל, רח' יוסף הנביא 7. בהשתתפות: הרה"ג אליהו טהרני שליט"א רב בית־דין. הרב אבנר בנימינוב שליט"א מגיד השיעור	בית הכנסת "בית ראש", הרב לוין 3. בהשתתפות: הרב יצחק הלפרין שליט"א מגיד השיעור
בית הכנסת "בית צטרוף", צאנז 9. בהשתתפות: הרב אליהו צרקה הי"ו מגיד השיעור	בהכ"נ תפארת התורה, שלמה בן יוסף 11. בהשתתפות: הרב מנחם גליק הי"ו. הרב סעדיה אברהיל הי"ו מגיד השיעור. הרב שלמה משעלי הי"ו מגיד השיעור	בית הכנסת "שוכה ישראל", מבצע קדש 24. בהשתתפות: הרב מאיר סאלם הי"ו רב בית הכנסת. הרב הרצל חורי הי"ו מגיד השיעור
בית כנסת "שבטי ישראל", שבטי ישראל 32. בהשתתפות: הרב יהודה אילן הי"ו מגיד השיעור		בהכ"נ "תפארת ישראל", יוסף חיים 6. בהשתתפות: הרב חיים תמוזה הי"ו מגיד השיעור
בית הכנסת "אור החיים", האר גאון 4. בהשתתפות: הרב יהושע פרץ הי"ו מגיד השיעור	בית הכנסת "עולי מצרים", המכבים 62. בהשתתפות: הרב יצחק בוטן הי"ו מגיד השיעור	בית הכנסת "תפארת ישראל", המכבים 38. בהשתתפות: הרב דוד לוי הי"ו מגיד השיעור

בצלאל לנדוי

השפעת דברי הזוהר על איסור הנחת תפילין הנהגות הקבלה מתפשטות לחו"ל גם בקהילות אשכנז

שינוי יסודי במערך הכוחות בשאלה זו חל בראשית האלף השישי עם גילוי אורו של ספר הזוהר המפליג באיסור הנחתן של התפילין בחול המועד. כבאמרנו הראשון על ההלכה והקבלה הד־מינו דעת הפוסקים כי במקרה של ניגודים, לכאורה, בין ההלכה וה־קבלה העדיפות להלכה, אולם בעניין הנחת תפילין, הרי גם בני ספרד, שנהגו עד אז להניח תפילין בחול המועד, על יסוד הכרעות הפוסקים הראשונים, חדלו להניח, ובעקבותיהם הלכו גם רבים מבני אשכנז בהסתמכם על דברי הזוהר.

הזוהר הקדוש מביא אזהרה מפני הנחת תפילין בחוה"מ וב־מדרש הנעלם לשיר השירים על הפסוק "לריח שמניך טובים" נאמר: "רב המנונא סבא הכי אמר, אלין אינון ימים דאקרון טובים, ואינון תפילין דרישא דקב"ה מנת להון — כאילין יומין דאינון תפי־לין דמרי עלמא, אסור לאנחא שאר תפילין, דהא אלין יומין דאינון תפילין עילאין שראן על רישיהון דישראל קדישין, ועל כן בתוה"מ אסור לאעברא תפילין דמארי עלמא דמלכא, ולאנחא תפילין אחרנין, דאינון דיוגמא דדיוקנא לתתא". ומכאן אזהרה נמרצת "אי ההוא עבדא דחי תותמא עילאה דמלכא, בגין ההוא תותמא דאיהו עבד — ודאי בר קטלא הוא ההוא עבדא, בגין דאיהו עביד קלנא בחותמא דמלכא, ולא חייש ליה, ובגיני כך אסור לעמא קדישא דחיה תותמא דמלכא עילאה, דשרא עלן, בגין דיוקנא דאנן עב־דין האי כמועד ובחולו של מועד".

הזכרנו לעיל את דברי המאירי "בספרד נהגו שלא להניח". אולם מדבריו של אחד מחכמי ספרד לפני הגירוש, רבי יצחק אבוהב בספרו "שלחן הפנים", מסתבר כי בימיו היו גם בקהילות ספרד כאלה שהניחו תפילין בחול המועד, וכ־דבריו "ובחולו של מועד יש ומ־ברכין ויש שאין מברכין עליהן", ומשמע שהכל מניחים. (קטעים מספרו נתפרסמו ע"י א"מ הבדמן בספר רבי יוסף קארו, הוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים תשכ"ט, עמ' ר"ח).

רמז למנהג זה וכן השנוי שחל בעקבות השפעת הזוהר מצוי בדבריו של רבי יצחק קארו, דודו של מרן: "בכל ספרד נהגים בכל הדינים ובכל עניני איסור והיתר בסברת הרא"ש, והוא היה מניחם ומברך עליהם, ומשעה שמצאו המאמר ההוא בזוהר על איסור הנחת תפילין בחוה"מ, לא הניחום עוד כל החכמים וכל הקהלות, אין גם אתר".

היו בין חכמי ספרד שהפטור לא היה מתחוור אצלם, אולם אף הם פסקו שלא להניח משום ספק הסתמכו על דברי הזוהר. הרדב"ז, למשל, שהתלבט בשאלה זו פוסק שלא להניחן משום שב ואל תעשה, ובתשובתו (אלף פ"ב) הוא מציין "ראיתי בזה כל העם פוסחין על שתי הסעיפים, לפי שהרא"ש כתב בתשובתו שחייב להניח. וכתב גדולה מזו שאותה תשובה מותר לכותבה בחוה"מ משום דבר האבד. ומקצתם יראים לעצמם, לפי שנמצא כתוב בספרי הקבלה שהמניח תפילין בחוה"מ נענש, ואנחנו לא נדע מה נעשה "להלכה הוא פוסק: "שב ואל תעשה אני שונה כאן, כי ראיתי חכמי האמת מרחיקים זה מאד". כן הוא מצטט את תשובת הרשב"א "ידעתי אני שגם הוא אות, שהרי חולו של מועד, אסור ככל מלאכה שאינה מלאכת האבד, וכן אנו נוהגין לפטור, ושמחתי מאד על תשובתו".

הרדב"ז מרגיש כי מבחינת הנגלה יש מקום לחייב הנחת תפילין "ומתוך תשובת הרשב"א עצמו למדתי ממנה, דלמי שסובר שהמלאכה בחולו של מועד אינה אלא מדברי סופרים, כמו שכתב הרמב"ם ז"ל, אם כן חולו של מועד אינו אות, וצריך להניח, כדי שיהיה לו אות, וכיון שהיא פלוגתא — דברי הקבלה יכריעו, ואתה אל תניח".

במאמרנו הקודם כבר הזכרנו דעת הרמ"א שמברכין עליהם אך לא בקול רם. היו בקהילות אשכנז שבהן הוסיפו להניח תפילין אך נהגו שלא לברך, כדברי הט"ז הפוסק: "כיון דקיימא לן דברכות אינן מעכבות, והזוהר מפליג מאד בעונש המניחן בחול המועד, ואף הרא"ש כתב והמברך לא הפסיד, ש"מ מינה דאין חיוב לברך, נראה "מכל מקום מי שהניחם בלא ברכה בחוה"מ, לא הפסיד", וכך פסק רבי יוסף יוזפא האן בספרו "יוסף אומץ": "בחוה"מ יש איסור על פי הקבלה, ומאחר שאין לנו פסק בסתרות לא נהגין הכי, מכל מקום נראה שלא לברך, וכזה נראה לצאת ידי ספק".

בשנים הבאות גדל מספר הק־הילות מאירופה המזרחית, שבהן חדלו להניח תפילין בחוה"מ. כן היו בודדים מבני קהילות אשכנז שקיבלו עליהם את הנהגות הקבלה, או שהגיעו לידי מסקנה שגם מבחינת ההלכה ותורת הנגלה אין להניח תפילין בחול המועד.

כדוגמא להתפשטות המנהג שלא להניח תפילין נציין כי בספר "קיצור של"ה", הכולל הנהגות טובות וישרות, שחיבר רבי יחיאל מיכל עפשטיין, ברובן מהוגיות בקהילות אשכנז, כלל במהדורה ראשונה (פיורדא תמ"ג) את דעת הט"ז להניח תפילין אך שלא לברך וכן דעתו של בעל מגן אברהם שלא לילך בהם ברחוב בגלוי. במהדורה שניה שהופיעה בשנת תנ"ו (כ"ג שנה לאחר המהדורה הראשונה) נוספה הערה "פי דברי הזוהר ולפי קבלת האר"י

אסור להניח תפילין בחול המועד ומי שמניחן הוא חייב מיתה".

● הפולמוס בכמה מקהילות איטליה

בעוד שרמ"ע מפאנו וכמה פוסקים שנטו להתייחס בחיוב להנהגות הקבלה, תבעו מבני הקהילות שנהגו עד כה להניח תפילין בחוה"מ להישמע לאזהרות הזוהר, יצא לעומתם אחד מחכמי איטליה, רבי משה פרובינציאלי שתבע את כבודה של ההלכה.

היו בין הפולמוסים שהשאירו את חותמם בשדה ספר וההזדמנות שניה נצמדו על הפולמוסים שהת־נהלו בערי איטליה והמערכה שגלשה למדינות אחרות. במערכה שרבי יעקב עמדין ניהל כנגד הג"ר יהונתן אייבשיץ בעל "אורים ותומים" יצא בטענה נגד רבי יהונתן שנהג במנהגי הקבלה.

פר"מ דקהילת אה"ו יצאו להגנת רבם רבי יהונתן וקובלים על בעל "פני יהושע" שטען כנגדו "שהרעיש כל חכמי הדור עליו, שאינו מניח תפילין בחוה"מ, וכאלו עבר על לאו הניתן לאזהרת מיתת ב"ד, וכמה אנשי חסידי עליון ופרושים נוהגים כך. ותומ־כים על דברי הזוהר ושאר מקצת פוסקים ראשונים ואחרונים".

בספר "בית יהונתן" מסופר כי בין הטוענים כנגדו היה "אחד שראה שהניח תפילין בלי פרשיות ונשבע על זה ואח"כ שב והודה שזאת היה בחוה"מ, כי לאשר ערערו עליו שאינו מניח תפילין בחוה"מ, וכדי להסיר תלונה מעליו הניח משום מראית עיניים תפילין בלי פרשיות".

● בעל שואל ומשיב: גם ע"פ הזוהר יש להניח תפילין בחוה"מ

בדורות הבאים התנהלו בעני־נה דיונים באהלה של תורה, ובכלל הדיונים היתה שאלת ההכרעה בין הנגלה והנסתר, בין הכרעות הפוסקים ובין הוראות הזוהר הק־דוש. עוד נעמוד במאמרינו הבאים בנידון, אך לעניינו נציין דבריו של רבי יוסף שאול נתנזון בעל "שואל ומשיב" בתשובתו (מה־דורה תליתאה ח"ג סימן ס"ד) שאין מהזוהר ראיה שאין להניחם. הוא תולה את הדבר במחלוקת בדבר מלאכה בחול המועד: "אם אסורה מדאורייתא, אזי גם הנחת תפילין בחוה"מ אסור, כיון שיש לחול המועד אות היינו באיסור מלאכה, ואם מדאורייתא מותרת, אם כן אין לחה"מ אות, ולכן מותר להניח תפילין בחוה"מ. הזוהר סובר דמלאכה אסורה בחוה"מ, לכן יש איסור הנחתן בחוה"מ, אבל לדידן דקיי"ל דמלאכה מותרת מדאורייתא מותר להניחן בחוה"מ", והוא מסיים את תשובתו ששמע שרבי אברהם דוד אב"ד בוטשטש הניח תפילין בחוה"מ, ואמר שאין מבינים הפשט בזוהר, ואני בסודם לא באה נפשי, אבל לפי עניות דעתי אין ראיה מהזוהר".

● על הנוהג בתנועת החסידות

מיד עם הופעת החסידות אימצו לעצמם כמה מנהגות הקבלה, ובכללם להימנע מהנחת תפילין בחול המועד. ב"שבחי הבעש"ט" מסופר עליו שנשאל ע"י גיסו רבי גרשון מקיטוב, מדוע הוא נמנע מלהניח תפילין בחו־ה"מ, ועל כך נקרא לבירור בפני רבי משה רבה של קיטוב, וכך הסביר הבעש"ט, שנהג להסתיר את מדרגותיו "וראיתי בספרי טייך (אידיש עממית) שכל מי שמניח תפילין בחוה"מ חייב מיתה".

ההולכים בעקבותיו נהגו גם כך, וכבר בשנת תקל"ב נכללה טענה זו, אי הנחת תפילין בחוה"מ ע"י המתנגדים. בחוברת התתקפה נגד החסידים "זמיר עריצים וחר־בות צורים" מוקדש לענין תפילין בחוה"מ קטע שלם, והמחבר טוען כי "כל השנים נהגו קהילות אשכנז בעקבות הרמ"א, ודבריו ב"מפה" על השו"ע, שימשו "נתיב לכל קהילותינו בגבול אחינו שוכני הארצות האל. כשחר פרוש על השולחן ערוך, מימיהם אנו שו־תים, ורבים ישתו עד עת קץ לעולם דבריהם ניצבי", וכאן הוא טוען נגד החסידים שהוא קורא להם רוזקא, פרושים: "זוכת הפרושים נחלקו מכל העדה אחינו אנשי גלותינו, בכמה דינים כמו תפילין בחול המועד, תולין עצמן באילנות גדולות, אשר לבם היה פתוח על־ממי הקבלה, והם אומרים מקבלה ואילך לא אהיה חובש פאר, כי אות היא מה שכבר נגלה רז זה לחכמי מאורי הגולה, גדולי הפו־סקים, הפליא עצה הגדיל תושיה, באומרם הנחה עושה מצוה, וכיוצא בדינים אלו, פושק שפתיך מחתה לו, לשנות מנהגי אבותינו גדולי־נו".

במכתבו מיום ט' אדר ראשון תקנ"ד כותב רבי משולם איגרא לראשי הקהל של לבוב וברודי בקריאה להתיצב במערכה נגד החסידים: "עליכם הדבר חובה לרפאות צאן הנדחה והנהלאה, ולמען לא תפרצנו הנה והנה, "לא תתגודדו", שלא תתגודדו כתות מיוחדות, להתפלל ברבים מנהג ספרד בכל מדינותינו, ושלא להניח תפילין בחול המועד".

מכאן ואילך אין נימוק זה נזכר בטענות נגד החסידים, שכן הגר"א עצמו מכבם בביאורו את ההנהגה שאין להניח תפילין בחוה"מ ודוחה את הראיה שהביאו הפוס־קים מהירושלמי מועד קטן (ראה לעיל) בהדגישו "שאין לדעת זו עיקר כללי", ואף הדגיש "וטעות היא בידי המחייבים שטען בפירוש הש"ס", (ראה במאמרנו הבא על מנהגיהם של הפרושים, ההולכים בעקבות הגר"א).

אם כי החסידים בכל מושבו־תיהם קבעו את הליכותיהם על יסוד הקבלה כאמור, מצאנו מאבות החסידות שהניחו תפילין בחוה"מ, כגון רבי פנחס מקוריץ, מחבריו של הבעש"ט ומראשוני תנועת החסידות נקט בעניינים מסו־יימים עמדה עצמאית, וכך גם בענין הנחת תפילין בחוה"מ.

בהתאם לכתב יד שנשתמר בספרית סינסינטי ולא הובא עד כה לדפוס, ציוה לכמה משומעי לקחו להניח תפילין בחוה"מ ול־כוון בשעת הנחתם, כי אם אין חובה להניח הרי הם כרצועות בעלמא, ולא יכוון לשם מצוה, בדברים שציינו שם מודגשות שתי נקודות חשובות, שעל ידי כך לא יעבור על דברי הזוהר, ומאידך גיסא לא תהא לו יוהרא, שהוא נמנה על יחידי סגולה המורמים מעם.

רבי שניאור זלמן מלאדי מביא בשו"ע את מכלול הדעות, הוא מסכם בדעות הרמ"א, הלבוש והט"ז: "חוה"מ, שמותר במלאכה מן התורה, חייב בתפילין, וכן נוהגין בכל גלילות אלו להניחן במועד ולברך עליהן, אלא שאין מברכין עליהם בבהכ"נ בקול רם, כמו בשאר ימות השנה, להודות שיש בהן קצת קדושת האות, ועוד לפי שי"א שאין לברך על תפילין בחוה"מ, לכן אותן שנהגו לברך, נהגו לברך בחשאי, כדי שלא יבא הדבר למחלוקת, והו טעם מנהגי־נו, אבל מי שמניחן בלא ברכה יפה הוא עושה, כי ספק ברכות להקל, וברכות אינן מעכבות".

לעומת זאת מוכיח רבי אברהם חיים נאה בספרו "פסקי הסידור" כי לדעת בעל השו"ע וה"תניא" אין להניח תפילין בחוה"מ, אם כי לא במפורש אלא ברמז. בסידורו הוא פוסק זמן חליצת התפילין בראש חודש אחר ההלל ולא הזכיר זמן חליצת התפילין בחוה"מ, ומתוך המשמעות מסיק רא"ח נאה בספרו "פסקי הסידור" את מנהג חב"ד שלא להניח תפילין בחו־ה"מ. הובא גם במקורות וציונים לשו"ע אדמו"ר הזקן הוצאת קה"ת.

אחד מגדולי החסידות בדור השלישי ומפוסקי הדורות, רבי אברהם דוד מבוצ'אץ, פוסק אף הוא לחייב הנחת תפילין בחוה"מ, ואף נהג כך בעצמו. בהערותיו "אשל אברהם" לשו"ע או"ח סי' ל"א, הוא מאריך בנושא זה ומד־גיש "אחזת תפילין בחוה"מ פשוט וידוע לכל שאין בדורות אלו מק־ביעות חיבור השו"ע והלאה, מי שיעלה בלבו לומר שיש בו כח להכריע בזה הלכה למעשה, ומי יכנס בהררי קודש — להכריע ביניהם — וזה נוגע לפלוגתא שבין התנאים הקדושים בעניני תפילין בשבת ויו"ט".

יחד עם זאת הוא נוטה לחייב בהנחת תפילין "ומה שכתב בזוהר חדש חייב מיתה, היינו מצד העושה בשאט נפש לחלוק על החכמים — אך כיון שיש לנו פלוגתא דתנאי, ואי אפשר לנו להכריע בזה, וכיון שזה נמסר לחכמים מה שאין לנו הכרע מש"ס ומחז"ל, נראה שמסרוהו לדורות שאחריהם, וכיון שבדורות שאח־ריהם עלה לבין הרבה חכמי הדו־רות ההסכמה להניח, כל מקום יתפוס כפי מנהגו על פי חכמים הקדומים, רשם וכיון דחכמים קדמונים דמדינות אלו הכריעו מהש"ס להניח תפילין בחוה"מ, נראה ברור שאין לנו לשנות מאומה מזה כלל, ביחוד כאשר יש חשש של בימול מצות עשה מן התורה, וגודר קרקפתא דלא מנח תפילין ח"ו לדעת הפוסקים שחיוב להניח בחוה"מ".

כן התלבט רבי אברהם דוד בשאלת הברכה על התפילין שכן בספק של תורה צריך לברך, ועל־תה בדעתו להורות שיברכו רק בהרהור, אולם לאחר בירור הוא פוסק "נכון, כמו שכתב בעל פרי מגדים, להתנות, ונכון שלא לברך".

כלפי דברי הרמ"ע מפאנו המ־ביא הוכחות לאיסור הוא טוען: "כיון שזה נמסר לחכמים נראה שמסרוהו לדורות שאחריהם וכו' ורצון ונחת רוח ושעשועיו של השי"ת הוא שיהיה נעשה בזה בכל מקום, כפי חכמיו ומנהיגיו המובהקים, ואף במקום שנהגו ע"פ החכמים להניח כדרכון, הוא נחת רוח להשי"ת, וכן הוא מן התורה בתגלם, בודאי במקום ההוא, שכן מסרו השי"ת לחכמים לפי הזמן ולפי המקום".

כן מצא גם דרך לפתרון "ולפי הנהגת האחרונים להניחם בלא ברכה ולכוון על הספק" אם כי אין חשש "בל תוסיף" ואין חשש לזלזול אות, אם כן לכאורה קשה מאד על אותם שאין מניחים "למה לא יעשו כן ויצאו לכל הדעות", אולם הוא מסביר גם את דעתם: "מכיון שהם סבורים שחוה"מ אין חייב בתפילין, ואדרבה יש איסור בהנחתן, לא רצו לחוש לדיעה הסוברת דחייב בתפילין ולהניחן על הספק, כי נפיק מיניה חורבה, כי לא רבים יזכו להניח ולהת־נות, והמון עם יחשבו לשם מצוה, גם היודעים לפעמים ישכחו ויכוונו לשם מצוה, ויעבור על "בל תו־סיף", ויזלזלו בחוה"מ אשר הוא חמור מאד כעובדי ע"ז, ואין לו חלק לעוה"ב. על כן שב ואל תעשה עדיף, דאותם שמניחים תופסים עיקר להלכה שחוה"מ חייב בתפילין. על כן מניחים בלא ברכה, ומכוונים על הספק לצאת לכל הדעות, והוא פשוט".

● עמדתו הנמרצת של רבי אייזיק מקאמארנא

לעומת זאת פוסק רבי אייזיק מקאמארנא בספרו "שלחן הט־הור" בנוסח נמרץ "אסור להניח תפילין בחול המועד והמניח אותם חייב שתי מיתות לשמים, כמבואר בזוהר ורבינו מנחם עזריה, וכל מי שיש בידו למחות צריך למחות בשלום ובהשקט ובאהבה".

בביאור "זר זהב" הוא מציין: "רובי הראשונים וכל הגאונים וה־רמב"ם והראב"ד ובעלי התוס' והרשב"א והרא"ה והרמב"ן אסרו להניח תפילין בחול המועד, אלא שאחד מן הראשונים, מרן הקדוש הרא"ש, סובר שמניחין תפילין בחוה"מ, ובודאי אילו היה רואה מרן הקדוש את ספר הזוהר, היה כופף ראשו הקדוש, והיה מבטל דעתו לגמרי".

הוא מוסיף "שבאמת הלואי שאזכה להיות עפר ואפר תחת רגלי מרן הקדוש ולא להשיג עליו, אבל בכאן דבריו תמוהים, ואין דרכי להאריך במליצות ובקושיות, ולכן נציע השמועה בגמרא, בבלי וירושלמי, והמעיין יראה האמת", וכך הוא דוחה אחת לאחת את כל ההוכחות שהסתמכו עליהם מח־ייבי הנחת תפילין.

לגבי הרא"ש המסתמך על הי־רושלמי הוא מעיר "ולא ידענא כלל מה היה לו לרבינו הקדוש לעקם עלינו השמועה, ולפרש פי־רוש זר ורחוק, לא שבאמת על מרן הקדוש אין תלונה כלל, שהוא לא ראה ספר הזוהר ודחק עצמו בדוחק גדול לקיים מנהגו", אבל תלונתו על "האחרונים שראו את דברי הזוהר, וגם כל הפוסקים והגאונים אסרו, על מי סמכו להניח תפילין".

לדבריו נהג גם הרמ"א שלא להניח תפילין בחוה"מ. הוא מוסיף "שהרמ"א ראה עיקר חבורו לכ־תוב מנהגי מדינות אלו, כיון שראה המנהג, כתב כך נהגין, אבל הוא הקדוש "בודאי מימיו לא הניח תפילין בחוה"מ, תדע שלא כתב כאן 'ואין לשנות' 'וכך נהגו' כמ־נהגו הקדוש, במקום שגם דעתו מכרעת כך, אלא ודאי שבכאן גם הוא ראה חולשת דברי הרא"ש, ובפרט נגד הזוהר, ולא יישר בעי־ניו, אלא שכתב המנהג, שיהיה להם על מה לסמוך, אילן גדול, דאם לא כן כל המניח היה חייב מיתה לשמים, תקרא מבזה את המועדות, שאין לו חלק לעוה"ב אבל השתא שעושין בטעות, פטורין מכל זה".

אף בספרו "נוצר חסד" טוען רבי אייזיק מקאמארנא: "והמבזה את המועדות — חול המועד, שמניח תפילין" — שכן המניח תפילין בחוה"מ בזמן הזה חייב שתי מיתות לשמים, לדבריו "כבר נהגו רוב המון בישראל, על פי הזוהר ועל פי הפוסקים, ונתברר שגם דעת הירושלמי כן", ועל כן הוא תובע "כי שיש בידו למחות חייב למחות, כי הוא עוון פלילי".

לעומת זאת יש מקום לשתי הדעות בספרו של רבי שלום מב־ראהין לבית קרלין "משמרת שלום", הכולל דינים והנהגות על דרך החסידות, ולא זו בלבד שהוא אוסר לצבור לשנות ממנהגו, שכן הדבר תלוי במנהג המקומות, "ואל ישנו שום צבור ממנהגם, כי אלו ואלו דברי אלקים חיים, ואותם המניחים — הסכימו האחרונים להניחם בלא ברכה, ולכוון בעת הנחתם שמניחם על הספק".

בהסברו הוא פותח "ידוע כי הוא פלוגתת קדמונים, תלמודין ותלמודא ירושלמי סתמו דבריהם בזה, אך בפשטות לשונם מורה שצריך להניחן".

בתגובתו לספרו של רבי עמ־נואל חי ריקי "תפילין דמרי עלמא". שהרעיש נגד הנחת תפי־לין, הוא מעיר "תמה אני על גאון הצדיק כמותו, איך הרהיב בנפשו עז, לבטל דעת כל הפוסקים, דס"ל דחוה"מ חייב בתפילין והוא כפרט אותם: רש"י והסמ"ג והתוס' והר"מ מרוטנברג והרא"ש והטור והמרדכי ס"ל דחוה"מ חייב בתפי־לין, ולדעת ה"כסף משנה" גם הרמב"ם סובר כן, ואחריהם הח־

מאמר שני לערב שבת חוה"מ

(המאמר הבא בערב שמחת תורה: - מנהג אר"י שלא להניח תפילין).

דיקו גדולי האחרונים: המהרש"ל, הרמ"א, הלבוש, הב"ח, התוי"ט, הט"ז והמ"א".

הוא מזכיר דבריו של מרן ה"בית יוסף" כי לפני גילוי הזוהר המזהיר מפני הנחת תפילין בחו־ה"מ, היו בני ספרד גם כן מניחין כמו בני אשכנז, ומאת ה' היתה נסיבה כי הגיע הזמן והנשמות שאין להם להניח — ובענין הזה יש טעמים כמוסים ומעט אשר האיר ה' בשכלי".

לעומת הטענה שאין שום מקום ע"פ חכמת האמת להנחת תפילין בחוה"מ, הוא מעיר: "ואני לא כן אדמה, ולבבי לא כן יחשוב, ואני אומר הלא ר"מ ור"י חביריו של רשב"י היו, ובאו בסוד ה', וכל רז לא אנים להו, וסבירא להו שגם שבת וימים זמן תפילין הוא, הלא רואים אנו שיש מקום בחכמת האמת להניח תפילין בשבת ויו"ט, וכל שכן בחוה"מ, ע"כ כל הגדולים והקדושים שסבורים שחוה"מ זמן תפילין יש להם מקום גם בחכמת האמת".

בספרו "אות חיים ושלום" תוקף בחריפות רבי חיים אלעזר שפירא את בעל "משמרת שלום", על שמצא מקום להיתר הנחת תפילין גם על יסוד חכמת הא־מת, לא נוקה גם ראי"ד מבוצ'אץ מדוע יצא נגד תלמידי הבעש"ט, והוא מעיד מדברי עצמו בראשית המאמר הזה, שחזר מבודרישטוב "אחר שזיכני ה', שנתישבה דעתי קצת מטירוף הדעת שהיה לי שם בבאורדישטוב", כלפי פסקו שאין לשנות את הנוסח, הוא טוען נגדו מדוע שינה בעצמו את נוסח תפילתו לנוסח האר"י".

לפי השמועה התוכחתו ביניהם רבי אברהם דוד מבוצ'אץ עם רבי צבי הירש מזידיטשוב, בביתו של רבי משה ליב מסאסוב בעוד שהרב מבוצ'אץ הביא רמזים לחיוב בהנחת תפילין בחוה"מ, השיב לו רבי צבי הירש מזידיט־שוב "אם ברמזים אתה בא אלי בזה, הנני אומר לך רמז נכון במ־קומו, בתורה מהכתוב שממנו דרשו חז"ל שאין מניחין תפילין בשבת ויו"ט, והיינו "את החוקה הזאת למועדה", את החוקה הזאת מימים ימימה, (1338) בגי' מטריא "מניח תפילין בחול המועד חייב מיתה" (1338) חושבנא דדין כחושבנא דדין".

● תשובתו של בעל אבני נזר

לעומתם ערך תשובה מקיפה בנושא זה רבי אברהם מסוכטשוב בעל "אבני נזר" (סי' ב') להוכיח פטור הנחת תפילין בחוה"מ גם מבחינת הנגלה: "מאד קשה לומר כי הלכתא רבתי כזו לא תהיה מתבררת מתוך התורה הנגלית לנו ולבנינו, שהיא עיקר תורתנו שניתנה לנו מסיני, להורות מתוכה, והנסתר לפנימיות סוד וטעמי המצוות ליחידי סגולה, והלכה זו יהיה הוראתה מתוך ספר הזוהר לבד, גם ידוע כי חכמת הקבלה נקראת נשמת התורה, המושפעת מתוך הלכות תורה שבעל פה, שהם גופי תורה, וכשם שכל כוחות נשמה נראים באברי הגוף, כן נר־אים פנימיות טעמי המצוות שב־זוהר בתורה תורה הנגלית, ובעל כורחיו, מאחר שהזוהר פסק דחול המועד לאו זמן תפילין מחויב להתברר זה מתוך סוגיית הש"ס — אולם בחמלת ה' עלי יגעתי ומצאתי תאמין, שתודה לא־ל מצאתי דרך נכון לבאר דאיפסקא הלכתא בש"ס, דחוה"מ לאו זמן תפילין".

מדבריו של בעל "אבני נזר" משתמע שלפני גילוי ספר הזוהר היו כל ישראל נוהגים להניח תפילין בחוה"מ, וכך נראה גם מדברי המהרש"ל בתשובתו, אולם בעל "אות חיים" אינו משלים עם זאת "וזה אינו במחילה כבוד תורתו הרמה — בודאי הגאונים דפסקו שלא להניחן, וכן הרשב"א ושאר גדולי הראשונים, בודאי היו במקומותם ובמדינתם נוהגים שלא להניחם כלל. לדעתו יש לקבל דברי ה"בית יוסף" "שהיה שם מרא דארעא דישראל בא"י בין הספרדים, ע"כ בודאי ידע יותר מנהגן ועניין וטעמן, והמהרש"ל היה רחוק מאה"ק הרבה מאות פרסאות מהם, ובימים ההם גבה מורא ביינייהו יותר, במרחק רב כזה, וכתב רק מפי השמועה, כנראה".

היו מגדולי התורה והחסידות שלא הקפידו בנידון זה בשאלת "לא תתגודדו". רבי חיים הלבר־שטאם בעל "דברי חיים", למשל, הורה לתלמידיו הבחורים שעדיין לא נישאו להניח תפילין בחוה"מ, והבחורים מניחי התפילין התפללו בבית מדרשו, יחד עם יתר המת־פללים שלא הניחו.

יש להוסיף שבניו ונכדיו של בעל "דברי חיים" נהגו אף הם כך, מחוץ לרבי יחזקאל שרגא משינאווא, שהורה גם לבחורים שטרם נישאו לא להניח תפילין בחוה"מ, כמו הנשואים. אביו בעל "דברי חיים" השלים עם הנהגה זו, ולא זו בלבד אלא שבנו רבי שלום מסטראפקוב, שהגיע למ־צוות ושהה בסוכות בצאנז, נצטווה ע"י זקנו בעל "דברי חיים" לנהוג כדעת אביו ולא להניח תפילין בחוה"מ.

ענין הנחת תפילין ע"י בחו־רים נידון גם ע"י רבי ישראל וועלץ ראה ספרו דברי ישראל ח"ב, הע־רות על ספרים עמ' י"ד, וכן בירחון התורני "הנשר" שנה רביעית סי' ב' וסי' ט"ז, הובא שאפילו נער לאחר בר מצוה לא יניחם בחול המועד. מפי השמועה נמסר לכותב הטורים שהאדמו"ר מסאטמאר בעל "דברי יואל" הורה אף הוא לבחורים בני חו"ל, לפני נשואיהם, ששהו בחול המועד בארץ ישראל, להניח תפילין בצנעה.

מנהגו של בעל "דברי חיים" מצאנז, שבבית מדרשו לא היו מניחים כלל תפילין בחוה"מ, רק הבחורים. כולם מניחים תפילין בראשם, בגלוי ומתפללים בצבור בביהכ"נ, נזכר ע"י רח"א שפירא בספרו "אות חיים". והוא טוען, אם כי אינו מזכיר את שמו "לא ידעתי היתר ללאו דלא תתגודדו, וביחוד כשהחסידים תלמידי הבעש"ט נהגו על פי הזוהר שלא להניח".

מסורת זו מייחסת לו את התשובה דלהלן: אמנם מנהג חסידים שלא להניחם, אך בבחור קודם הנשואין לא שייך חסידותא, כמו שאין מניחין הבחורים תפילין דר"ת" (מובא ע"י ידידי ר' יוסף ווריסברג בספר "אוצר החיים" עמ' שכ"ו ומציין לספר "מקראי קודש" לר' יחיאל מיכל גאלד, שהאריך בבירור כל השיטות בזה).

בבאבוב התנהגה פשרה לפיה נהגו הבחורים להניח עד שמלאו להם ח"י שנה. מנהגם של ממשיכי דרך צאנז הוכר גם ע"י אלה שלא הניחו תפילין בחוה"מ, וכאשר אחד מנכדי בית צאנז שהה בבעל־זא הורה לו רבי אהרן מבעלזא להניח תפילין בצנעה באכסניה שלו.

"אגודת השביעית"
ביום שני חוהמ"ס
תתקיים אי"ה
הסעה-מאורגנת-באוטובוסים
- מבני-ברק לישובים -
יסודות וקוממיות
בשעות לפנה"צ ואחה"צ
ביקור בתערוכת השביעית
מספר המקומות מוגבל
פרטים בטלפון 03-705238
"בואו לבקר אצל גבורי הכח"

לוח המודיע

****

דירות ובתים

****

למכירה

★ הר־נוף 4 + גינה מטבח מפואר $105.000 מיידי "אנגלו־סכסון" (02)221161 (מלד"ן)

★ הר־נוף 5 נוף מרווחת $100.000 "אנגלו־סכסון" (02)221161 (מלד"ן)

★ הר־נוף 4 נוף דרום מרפסת גדולה $95,000 כניסה מיידית "אנגלו־סכסון" (02)221161 (מלד"ן)

★ כשרי ישראל 3 + שרותים כפולים מטבח גדול ומשופץ, ק"ב + מרפסת (02)380603

★ 3 ליד אפריון ק"א כיוונים מוכים ארתוה משופצת גינה (02)811163

★ ברמות־ג', 3 + פ"א, ק"ד, נוף, מחסן גדול. 70.000 דולר — סופי. לא לתיווך. (02)666466

★ בהר־נוף שלב א' 4 חדרים מצויינת מטבח מרווח, גינה פרטית דרום־מזרח מרפסת גדולה, ארו־נות, $123000. (02)538446

★ בסורוצקין 4 חדרים, מצוינת, דרומית, ק"ב, מאבו $125,000 טל: (02)522573

★ בדמ"פ, בצפניה ק"ק 2 נהדרת + גינה 35.000 (02)288992, מיידי

★ חייבת להמכר בהמ"ג מקסימה קרוב למורסדוף 4½ חדרים + סוכה (02)532386

★ ברמות א' 4 גדולה וממופחת + כיוונים!! רק 72.000!! קונים 1% מוכרים 1% כלערי ל"פרפר" (02)248651

★ ברמות ד, 4 + פ"א + 118 מ"ר גינה, חדשה, מידית, 110,000 (02)532730

בדמ"פ

★ בדמ"פ דירת 2 ק"ב, מסודרת, חייבת להמכר! טל: (02)520690 (02)824457

מכירות

★ למכירה מם סלוני (וספה כפר לה, מיני ר"כ כורסאות) במצב מצוין וכמתיר הזדמנות (03)796546

אינסטלציה ושיפוצים

★ לאינסטלציה ושיפוצים פנו למומחה שוורץ שמואל (03)705089 גם לקריאות דחופות

צילום

★ השכרת ציוד וידאו + מסך לצפיה ביתית. הסרטת ארועים בוידאו+ צילום: "אלי ביתן הצי־לום" (03)5700105

שידוכים

★ בס"ד "בנה קינך" שידוכים לחיים שטראוס כ"/20 טלפון (02)242428

תזמורת

★ תזמורת חסידים עם האורגן־סינטסייזר החדיש ביותר של ימהה (02)863964 (03)797384

לוח היום

בס"ד יום וערש"ק חוהמ"ס ט"ז תשרי תשמ"ח
הדף היומי בבלי: ב"ב קמ"ו
ירושלמי: קדושין כ"ה
משנה יומית: דמאי ו, כ-נ
הלכה יומית: שס"ב, ד-ט

סוף זמן קריאת שמע	7.46
תפילת השחר	8.59
שקיעת החמה	5.18
מחר	
זמן עלות השחר	4.07
נץ החמה	5.35

תורנות בתי מרקחת

ירושלים: שישי: [illegible] 6. שבת: [illegible] בית הכרם רח' בית הכרם 49.
תל־אביב: שישי: [illegible] 9. [illegible]
בני־ברק ורמת גן: שישי: [illegible] ביאליק 30, רמ"ג שבת: רמת גן רח' ביאליק 51
חיפה: שישי: [illegible] 97 שבת: [illegible]
הקריות: שישי ושבת: [illegible]
פתח־תקוה: שישי: [illegible] קפלן 40 שבת: [illegible]
נתניה: שישי: קופ"ח כללית רח' [illegible] 11 שבת: הדסה רח' הרצל [illegible]
חדרה: שישי: [illegible] 30 שבת: קופ"ח [illegible]
אשדוד: שישי ושבת: קופ"ח מאוחדת
רחובות: שישי: [illegible] רח' הרצל 134 שבת: כללית רח' בני משה
שעות הפתיחה של בתי המרקחת התורנים בדרך כלל עד 11 בלילה.

תורנות בתי חולים

ירושלים: שישי: שערי צדק; פנימית ביקור חולים; ילדים כל שאר המחלקות בהדסה עין כרם. שבת: שערי צדק; ילדים ביקור חולים; נשים הדסה הר"צ; פנימית כל שאר המחלקות הדסה עין כרם.

אמבסדור AMBASSADOR
בית ניבור 11 ת"א
משלוח חפצים אישיים לחו"ל מדלת לדלת
★ אריזה ★ עמילות מכס ★ ביטוח
● העברת דירות בארץ עם אריזה
● העברת משרדים
טל. 03-5102014

סוכת מהודרין מן המהודרין במלון שרתון תל-אביב
בס"ד
בואו לחגוג את חג הסוכות באוירה משפחתית, בסוכת הענק במלון שרתון תל-אביב.
ארוחות "גלאט כשר"
הסוכה פתוחה לארוחות מדי יום בין השעות 18:30-22:00 ■ 12:30-15:00
■ גלאט כשר ■ שמירת שביעית כהלכתה ■ תפריט מיוחד לילדים
■ מוזיקה חסידית מדי ערב עם מנשה פטמן ונגניו.
להזמנות: טל. 03-286222
הזוכה בתואר הסוכה הנאה ביותר כמלון כת"א 1986
מלון שרתון תל אביב

בס"ד
נגרית דקו זמרו יוסף
• חדרי שינה • חדרי ילדים
• רהיטי ומזרני עמינח • שולחנות כתיבה
• ארונות קיר
• מטבחים בסגנון כפרי שלייף לק ופורמייקה
• עבודה מעולה והספקה מהירה
• מחירים נוחים
• אפשרות ל־4 תשלומים ללא ריבית
• אחריות ל־5 שנים
• אפשרות לערבות בנקאית
רח' אהליאב 14 (חממה מתחת לאולם היכל דוד) טל' 534488 מעונו: 341470

מפני קדושת המועד

סיון
מרכז הדרכה למחשבים
פותח מגוון רחב של קורסים לכל הגילים ובכל הרמות לקבוצות נפרדות בב"ב
[illegible]
"בית המחשב"
רח' ז'בוטינסקי 126 בני ברק

לתלמוד תורה חסידי בירושלים
דרוש
מלמד מנוסה
לכתה גבוהה
בעל נסיון
המעונין יפנה לטלפון 02-822986 או 02-821170

תוכלי להגות ממבחר עשיר
של חלוקים וכותנות לילה
מכל הסוגים גם בחוהמ"ס
מ־8.00-10.00 בערב
בסורוצקין 53/1 ים

בס"ד
טיולי חול המועד סוכות
מרחבים טיולי ירושלים
פעמיים ביום מירושלים
לקבר רחל לספידי כייף (מסלול גלישה ללא מים) ומערת הנטיפים
בימים ראשון, שני, שלישי ג' ד' ה' דחול המועד סוכות
המחיר לנסיעה כולל הדרכה -.8 ש"ח
עם כניסה לספידי כייף ולמערת הנטיפים עד -.7 ש"ח
לקבוצות מאורגנות וישיבות מחיר מיוחד
בדבר פרטים והרשמה "מרחבים"
02/523662 02/525179
מרחבים מספקת אוטובוסים טיולית ליפים ומורי דרך דתיים למוסדות ולישיבות במחירים מיוחדים

אלי ביתן הצלום
מפתיע אתכם שוב
מספרים אלקטרוניות אליאנס
לחיצה קלה—והופ...זה גוזר
אלי ביתן הצלום רח' רבי עקיבא 102
עם מספרים אליאנס-כיף לגזור

ש.ה.ר. השקעות
מציעה:
★ לאמהות עד גיל 42 ביטוח "מאבק בסרטן" ל"ע במחיר של 40 ש"ח לשנה.
★ לשכירים הלוואות עד 10,000 ש"ח
לפרטים טל: 03-5709612

רנים
YAMAHA
רח' הרצל 123 ירושלים
02-534303

مكرامين الأصل

רייגן חזר מהצעתו למכור 1,600 טילים לסעודיה

וושינגטון. — הנשיא רייגן חזר בו מהצעתו למכור 1,600 טילים נגד טנקים, במסגרת עסקת־נשק בסך 1.4 מיליארד דולר עם סעודיה, לנוכח התנגדות חזקה בקונגרס.

מנהיג הסיעה הרפובליקאית בסנאט, רוברט דול, הודיע על החלטת רייגן במסיבת עיתונאים ואמר כי הוא מאמין כי צעד זה יאפשר לסנאט לאשר את מכירתם של הפריטים האחרים בעסקת החבילה, כולל 12 מטוסי־קרב מדגם אף־15. "ההחלטה לא תסכן את מדינת ישראל" — אמר דול.

ועדת ששינסקי: לא יוטל מס על רווחי הון

מאת כתבנו הכלכלי — ועדת ששינסקי [illegible] ממליצה בטיוטה [illegible] שלא להטיל מס על רווחי הון בבורסה, [illegible] שהתכנסה ליד ימי דיונים בבית מלון בירושלים.

חברים בוועדה נסוגים מהצעה להטיל מס שבחה בגלל הקשיים המינהליים הכרוכים בהטלת מס שבחה. ההערכה היא שיהיה קושי בפיקוח על גביית מס שבחה.

במקביל נראה שלא יוטל מס מחזור בבורסה.

בקרב חברי הוועדה קיימת התלבטות לגבי מספר נושאים מהותיים כמו למשל מיסוי על קרנות ההשתלמות וקופות הגמל והפנסיה.

אחת ההצעות היא לבטל את ההקלות במס על עיירות הפיתוח, עבודה במשמרות וקיצבאות הילדים. טרם התקבלה החלטה סופית בעניין זה וההערכה היא שהעניין יוכרע בקרוב.

חברים בוועדה הצריכו כי הוועדה תסיים את עבודתה במהלך חודש נובמבר הזה אף שאמורה היתה להגיש את הדו"ח הסופי לשר האוצר במהלך החודש הנוכחי.

ההערכה היא שיהיה קושי ממשי בביטול פטורים על ידי הוועדה ובהרחבת בסיס המס, לנוכח חשש של המפלגות הגדולות מהכבדת הנטל על הציבור ערב הבחירות לכנסת שיתקיימו בעוד כשנה.

בנציבות מס ההכנסה דוחים את ההצעה להטיל מס על רווחים בבורסה קודם שתיפעל חובת דיווח על כלל האוכלוסיה והפעלת מערכת גביה קלה יותר.

● חיפה — דליקת יער פרצה על רכס שמעל קרית הטבעון באזור גבעת עדי במעלה שכונת נווה שאנן.

הדליקה התפשטה על שטח של כ־400 דונם. למקום הוזעקו ששה צוותי כיבוי אש שעמלו מספר שעות ומנעו את התפשטותה. (עתי"ם)

השמטה

בטעות השמט בגליון ערב החג שמו של כותב המאמר על הרה"ק מפודהייץ זי"ע, הי"ה נכדו: הרה"ג שלום חיים פרוש.

תחזית מזג האויר

מזג האויר יהיה נאה, תורגש עלייה נוספת בטמפרטורות.

הטמפרטורות החזויות: צפת 12 עד 26, חיפה 17 עד 29, טבריה 16 עד 31, תל אביב 17 עד 28, באר שבע 13 עד 30. (עתי"ם)

רעידות אדמה באיזור רודוס

אתונה — 3 רעידות אדמה שעוצמתן נעה בין 4.9 ל־5.2 דרגות בסולם ריכטר, [illegible] ביום ב' [illegible].

שני הזעזועים הראשונים ארעו לכתחלה באי.

עם זאת לא נמסר על נפגעים, והנזקים שנגרמו הם קלים בלבד.

מסוקים אמריקאים טיבעו

המשך מעמוד ראשון

להיסלם, ולא היו נפגעים או נזק למסוק האמריקאי.

היתה זו התקרית השניה שבה פתחו כוחות אמריקאים באש לעבר כוחות איראניים.

ב־21 בספטמבר תקפו מסוקים אמריקאים [illegible] של הצי האיראני, לאחר שנתפסה כשהיא מניחה מוקשים במרכז המפרץ, כ־50 מיילים מבחריין.

אירן איימה בפעולות תגמול על תקרית זו, שבמהלכה נהרגו שלושה אנשי־צוות איראניים ואחרים נתפסו.

דובר הפנטגון ציין כי מסוק־תצפית צבאי אמריקאי [illegible] בשעה 21.50 (לפי שעון ישראל) [illegible] במפרץ, כאשר נפתחה אש מצד שלוש או ארבע סירות איראניות.

המסוק הזעיק עזרה [illegible] תקיפה אמריקאים [illegible] שלוש סירות איראניות [illegible], ציין. (צ"ר, ע"צ).

איש שב"כ

המשך מעמוד ראשון

בכוחך אחריב.

אחרי מירדף של דקות אחדות הדביקו כוחות הבטחון את המכונית. כשנגשו אליה נורתה לעברם מטח אש מהמכונית. אנשי כוחות הבטחון השיבו אש והרגו במקום את שלושת נוסעי המכונית.

ממטח האש של המחבלים נפגע קליע אחד בחזהו של איש שירות הבטחון הכללי ויקטור ארביאן, שנפצע קשה. צוות החייאה ומסוק הוזעקו למקום. אך הוא נפגע ככל הנראה בלב או בעורקים הגדולים ונפטר עוד לפני הגיע ההחייאה.

במכונית המחבלים נמצאו גם כלי־פריצה, רימון יד מסוג "אפ.1" וחומרי חבלה. מהציוד ניתן היה ללמוד, שהמחבלים היו בדרכם למשימה, שיעדה עדיין לא הובהר.

הפגנות אלימות נערכו אתמול בבוקר ברצועת עזה, [illegible] מקורות בבאריש ישראליים.

מפגינים שרפו צמיגים, הניפו תמונות של יאסר ערפאת ודגלים פלשתינים. הם יידו אבנים על חיילים ישראלים, שהפעילו את כלי הנשק שלהם בנוסף על גאז מדמיע, הוסיפו ואמרו אותם מקורות.

דובר צה"ל אמר כי לא היו כל קורבנות בנפש בתקריות אלה. צה"ל [illegible] בתקרית [illegible] של רצועת עזה, ציין הדובר.

אלמוני שהתקשר ביום ה' אל משרד סוכנות הידיעות הצרפתית ברבת עמון, טען כי ארגונו "הג'יהאד האיסלאמי" אחראי לתקרית שבה מצאו את מותם איש השב"כ וארבעה פלשתינים.

הקטל בדרכים:

הרוגים ופצועים בתאונות דרכים

גבר בן 46 [illegible] נהרג [illegible].

אנשים בהתנגשות של מכונית פרטית בצפת, בדרך חיפה, ליד ממתר ליונקי, בתל אביב. למקום הוזעקו שני אמבולנסים של מד"א שפינו 2 פצועים [illegible] לבית"ח איכילוב ושלושה פצועים קל לבה"ח [illegible].

אשה נהרגה [illegible] נפצעו קשה בתאונת דרכים שארעה ביום ד' [illegible] 1 לפנות בוקר [illegible] אביב, [illegible] הכניסה לירושלים.

במכונית מסוג "אודי" שעשתה דרכה במעלה הכביש לירושלים, סטתה לפתע באחד מפיתולי הדרך ופגעה חזיתית במכונית פורד שנסעה בנתיב הנגדי.

בעוצמת ההתנגשות נהרגה נוסעת האודי. אדום בוררי (42) מאשדוד ובנה עמיחי שנהג ברכב נפצע קשה. שני נוסעי [illegible] אליעזר כהן (46) מגבעת ישעיהו [illegible] אלביליה (26) מבית שמש נפצעו קשה.

הפצועים הועברו לבית החולים הדסה עין כרם בירושלים. (עתי"ם)

מפני קדושת המועד

שר החינוך בתשובה לשאילתה של נציג אגו"י:

החינוך העצמאי אינו זוכה לתקציבי פיס

שר החינוך הרב יצחק נבון, באשר בתשובה לשאילתה [illegible] הרב מנחם פרוש, [illegible] החינוך העצמאי [illegible] בתקציבי מפעל הפיס. [illegible]

בתשובתו, אומר השר נבון:

1. תקציבי מפעל הפיס מתחלקים לפי קטגוריות: הראשונה — הקצאה לציוד והוצאות לשיפוצים לרשויות המקומיות — כל זאת לפי קריטריונים; השניה הקצאות יעודיות לבתי"ס ספציפיים.

2. בהקצאה לפי קריטריונים לרשויות המקומיות מובאים בחשבון מוסדות רשמיים ומוכרים בלבד. הכספים מועברים לרשויות המקומיות המשקיעות אותם בבתיה"ס בהתאם לשיקול דעתם.

3. ההמלצות למפעל הפיס להקצאת תקציבים לשיפוצים יעודיים, נעשות עפ"י פניית הרשויות המקומיות לקבלת תקציבים אלה ובדיקה משרדנו. בהתאם לכך הוקצו תקציבים [illegible] משמרת שניה.

4. ההמלצות למפעל הפיס להקצאת תקציבים לרכישת מחשבים נעשית עפ"י בסיס פניית הרשויות המקומיות ובדיקת המפקח הארצי, למשא המחשבים, על מידת הצורך והיכולת המקצועית הפיסית להשתמש במחשבים באופן יעיל בביה"ס.

5. התקציב לציוד והוצאות לבתיה"ס מקיפים נקבע עפ"י קריטריונים של היות המוסד ביה"ס מקיף, המצא בישוב פיתוח או בישוב קו העימות בצפון.

6. מן האמור לעיל יוצא, איפוא, כי היות החינוך העצמאי אינו רשמי ואינו נכלל בבקשות ראשי הרשויות — אין הוא זוכה לתקציבים מטעם הפיס. ולבסוף, ידוע לך בודאי כי על הקצאת כספי מפעל הפיס מחליט הדירקטוריון של מפעל הפיס.

● בזיסל, [illegible] — נאמר בהודעה שפורסמה כאן על ידי [illegible].

שני טילי "גראד" נורו לעבר קרית שמונה

ציון, — שני טילים מסוג "גראד" התפוצצו [illegible] ביום ד' [illegible] לעבר קרית שמונה — לא [illegible] נזק [illegible].

רבי אריה אלתר זצ"ל

המשך מעמוד ראשון

מרן הגר"מ [illegible] זצ"ל, [illegible] בשבחו וציין בהערכה גדולתו בתורה ובפסק.

[illegible] לפני שנים אחדות, [illegible] לצורכי־הרבים. עד מהרה כמה ביזמתו להקים [illegible] כוללי־אברכים ולעמוד בראשם תוך התמודדות עיקבית ומתישה עם צורכי־קיומם והצבת תשתית להמשך פעילותם השוטפת. בכך לב נשא שיעורים מקיפים, במיוחד בנושאי הלכה [illegible]. יחד עם זאת מונה להיות חבר ביה"ד המיוחד של חסידי גור בירושלים, ובו התגלה [illegible] הבהירה [illegible] תוך ידע מקיף בהליכות עולם. [illegible] בירושלים ברב מעשי ובקי, הוא מונה להיות רב בשכונת רוממה, מקום מגוריו. יחד עם זאת הוא [illegible] להרצות בפני הרבים הרצאות תורניות בעניני הלכה אקטואליים, [illegible]. בכל הופעותיו קידש שם שמים ברבים, פיו הפיק מרגליות והוא ידע להחדיר אל נקודת־האמת תוך הרצאת דברים קולחת והשמעת פסק דין סקול וקובע. לצד פעילותו הנמרצת בהרבצת תורה, [illegible], מצא זמן [illegible]. לכל דורש ומבקש, ללא שהיות ושאלות, עזר [illegible] כבתובת מרכזית לאהיעזר ואחיסמך בקרב צרכי ירושלים. לקירוב מיוחד זכה אצל רבותיה"ק לבית גור, כ"ק מרן רבנו בעל ה"בית ישראל" זי"ע ולהבדלחט"א אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מגור.

עם הסתלקו נפער חלל עצום בעדת חסידי גור, שכה הרבה לעשות [illegible] למען הרחבת אהלי תורה [illegible].

נפלה עטרת תפארת [illegible]. האסון הכבד מאמש היה למכה קשה ולתוגה עמוקה שאפפה את ציבור בני ירושלים, תנועת אגו"י, אלפי הידידים ומוקירי המשפחה בארץ ובחו"ל, [illegible].

הותיר אחריו בן רך כבן חמש שנים, אלמנה, הורים ואחים, משפחה ענפה המבכה מרה את האבדה הנוראה [illegible].

גדולה האבדה ללא חליפין וללא תמורה.

ציון במר תבכה וירושלים תתן קולה

כואבים ומזועזעים אנו מהאסון הנורא בפטירתו של האברך היקר והנעלה מוכתר במדות תרומיות, המופלא ומופלג בתורה ויראה מגזע אראלים ותרשישים

הרה"ג **יהודה אריה אלתר** זצ"ל

ראש כולל חסידי גור בעיה"ק ירושלים

בן הגאון המפורסם

רבי **פנחס מנחם אלתר** שליט"א

יו"ר אגודת ישראל באה"י וחבר מועצג"ת

נכד כ"ק מרן רשכבה"ג בעל ה"אמרי אמת" מגור זצוק"ל

הלויתו תצא **היום** יום א' דחוה"מ סוכות תשמ"ח בשעה 10.00 בבוקר מישיבת שפת אמת

הרופא לשבורי לב יחוס ויחום על שארית פליטתנו ולא ישמע עוד שוד ושבר בישראל עמו ונחלתו

מרכז אגודת ישראל בירושלים ת"ו

למי שעדיין לא הספיקה לקנות כרטיס

לערב המרתק

שיתקיים אי"ה במוצש"ק חוהמ"ס באולמי "וגשל" ב"ב בשעה 7.30 בערב

להשיג כרטיסים בכניסה לאולם

פרטים נוספים בלוחות המודעות ובטל. 03-790968

מקור הטבע

שטראוס 8 ירושלים טלפון 384342

בכל ימי חוה"מ פתוח אצלנו רק לפנה"צ 10.00 — 1.30

קבלנו חלב שקדים גלידות סויה וחו גינסנג הנחה 20% כלם פרווה וכשרים למהדרין

דרושים

סדרנים מעולים

לעצרת החג המסורתית במוצאי שמחת תורה

להתקשר טל. 812680 רק היום בין השעות 1.00 — 12.00

בית רפואה

בני ברק בהנהלה חרדית

הננו להודיע כי לשרות הציבור עומד צוות רופאים דתיים, בכירים ובעלי שם המפעילים את המרפאות:

1. פנימית, מחלות לב וא.ק.ג.
2. גריאטריה (מחלות זיקנה)
3. פסיכולוגיה
4. ילדים
5. רופאת נשים
6. הומיאופטיה וטבעונות
7. מחלות עור
8. אקופונקטורה (דיקור מחטים וקרן לייזר)

ומטפלים בכל סוגי מחלות כרוניות וחריפות

לקביעת תור טל. 03-791764 מ־9.00-10.30 לפנה"צ מ־2.00-3.00 אחה"צ

היכונו להצגה על שמירת הלשון

התמהונית

התמהונית - הצגה מיוחדת במינה השופכת אור על נושא שמירת הלשון

מזוית מקורית וחווייתית

משעשעת ונוגעת ללב.

בפתיחה: מחזה — שיחות פירות

הביצוע: נשות עמנואל, בימוי — סתניא סודרי תהל'

ההצגה תתקיים אי"ה ביום ראשון י"ח בתשרי ד' דחוהמ"ס בשעה 8.00 בערב באולם אהל־שם בלפור 30 ת"א

תחבורה מאורגנת בשעה 7.00 בערב מתחנות האוטובוסים בבני ברק ובמזרח.

הכניסה לנשים בלבד

מחיר הכרטיס 15 ש"ח בכניסה

ההכנסות קודש להכנסת ספר תורה

בביהכנ"ס אברהם אבינו בעמנואל

רננים

YAMAHA

בוני חשבר לאורגן ושתות

שד' הרצל 123 ירושלים

02-534303

תלמידת סמינר!

כעת — כשכבר הסתגלת למערכת החדשה ולעומס הלמודים

זה הזמן להרשם לקורס לגרפיקה.

רציני וברמה גבוהה.

אביגר — סטודיו לגרפיקה וסדנא ללמודי גרפיקה

רח' רוזנהיים 15, ב"ב

טלפון: 706334

חדש! **ספר־קלטת** חדש!

בחול המועד סוכות

גם אנו מאזינים וקוראים לסדרה החדשה של "קסת" — והפעם

"עונשו של בדאי"

בדאי לרכוש, לא כדאי לשקר

חדש! חדש!

בלינצ'ס הונגרי ביתי

חלבי ★ בהנהלת א. חסידה.

כשר למהדרין ללא חשש שביעית מבורר בזול של בלינצ'ס מרקם ופלסים

סוכה במקום

פתוח גם במוצאי שבת וחג, בחוה"מ פתוח מ־10.00-24.00

רחוב הפרסים 18 יפו, בכיכר רחוב יפו 24, טל: 215718

מודעה ואזהרה

לאחרונה קיימת תופעה מדאיגה וחמורה כי למפעלים שהוסרה מהם השגחתנו עקב חששות כשרות חמורים ואיבוד האימון עם בעלי המפעל, מקבלים הם למרבית פליאתנו חותמת כשרות מגופים שונים לאחר שמוצע להם

לשנות את שם המפעל

אי לכך על הצבור להזהר ולשים לב להודעות המתפרסמות מטעמנו על הסרת הכשר בהם מופיעה הכתובת של המפעל, זאת כדי לא לאבד גורם ההרתעה בעמידה על משמר הכשרות

ע"י הטעיית הצבור **בשינוי שם המפעל,**

והסוואה כאילו מחבר **בעודפי יצוא...**

על מנת למנוע מכשול הרבים נפרסם רשימה מעודכנת של המפעלים שמהם הוסרה ההשגחה עם שינוי השמות ומעניקי ההכשר

בברכת חג שמח

מועצת הכשרות של אגודת ישראל

מהיר ירושלים

285103, 285104 — מא"ש 83

סיולי חול המועד סוכות

באוטובוסים מפוארים וממוזגים

1) רמת הגולן והסביבה ביום שני
2) מירון, צפת, טבריה, עמוקה — בימים שני ושלישי
3) סדום, הר חברון, ערד והסביבה — ביום שלישי
4) חיפה, עכו, ראש הנקרה — בכל יום ב־8.30
5) מצדה, עין גדי — יום שלישי ב־9.15
6) מערת המכפלה, מערת בית חברון, מגילת האש, הר הסיסים, קבר רחל, בריכות שלמה — ביום שני ב־11.00
7) חברון, קבר רחל, שמואל הנביא, שמעון הצדיק — כל יום ב־13.00
8) חברון, קבר רחל — בכל יום ב־14.30
9) מערת המכפלה — בכל יום ב־14.00
10) עליה לרגל בירושלים מסלול מרתק — 4 שעות ביום שני בבוקר וביום שלישי אחה"צ
11) שכם — ביום שני ב־14.00
12) מערת המכפלה, חברון, קבר רחל — ביום שלישי בשעה 12.00
סיולים מיוחדים לילדים (רמה) בליווי הורים
13) לאזור ת"א, יסודות והסביבה — ביום שני ב־10.00
14) פארק גילה, שדה התעופה עטרות — בכל יום ב־14.00
15) פארק גילה, נסיעה ברכבת לבית שמש ויסודות — בימים שני ושלישי ב־1.00

מקומות מובטחים לנרשמים מראש בטלפון ובמשרד

היום פתוח עד 1 ומחר בערב עד 11

בימי חוהמ"ס מ־8 בבוקר עד 10 בלילה רצוף

הזדמנות!

מצוות כתיבת ספר תורה!

קנה עכשיו סית כשרה לקריאה במחיר מינימלי!

אם רצונך בספר תורה קטן וקל לכבוד שמחת תורה יש לנו מבחר מ־15 עד 23 ס"מ

להתקשר 8 — 6 בערב 02-273718

קונה ומוכר ספרי תורה ישנים וגם מחליף ידיעות מספר תורה

שמחת בית השואבה

בוסטון — הר נוף

8.30 בערב

במוצאי שבת

"סלע" הדברת מזיקים

רשיון משרד הבריאות 197 עם ריח ובלי ריח ללקוחות ללא הוצאת כלים, מחלקה לפוליש ולנקיון 03-494936

למכון "חינוכי חיפה"

דרושות:

★ מורה לתפירה

★ מדריכה חינוכית

לפרטים להתקשר לטל: 04-672845 בשעות הערב

פוססיק פלסטיק

[illegible]

ציפוי ניילון

לספות כורסאות וכסאות

★ עבודה מומחית ★

מתקבלות הזמנות גם לפרכי הארץ

02-810072

02-538001

המסיע הבני ברקי

792008 — תחנות 03-793429 — בית

טיולי חוהמ"ס באוטובוס מפואר

1) מערת המכפלה, חברון, קבר רחל, הכותל, הר־ציון, שמעון הצדיק ושמואל הנביא — יום ראשון בשעה 8.30 בבוקר
2) חיפה, עכו, ראש הנקרה — יום שני ב־8.00
3) מירון, צפת, טבריה, עמוקה — יום שני ב־8.30
4) טיול מיוחד לילדים בלווי הורים בטבעלה: מושב בית מאיר, גן החיות התנ"כי, הכליל, מוזיאון הכותל, הקיסריה — [illegible] לבני ברק — ביום שני בשעה 9.00 בבוקר

סוף סוף! הופיעה!

הקלטת

לב שמח

מספר 1

ישיבת ראשית חכמה ירושלים

רח' הרב"צ אטון זצ"ל 8, סנהדריה

הודעה והזמנה

יום שמיני עצרת ומוצשמ"ת נקבע מדי שנה למועד כינוסם של בני הישיבה הוותיקים בהיכל הישיבה לשמוח לכבודה של תורה

כ"כ במוצשמ"ת תיערך

הכנסת ספר תורה

של ידיד הישיבה מר **שלמה גדע** הי"ו מארה"ב

בשעה 8.30 בערב אל היכל הישיבה

הקפות בליווי תזמורת

ציבור בני תורה וידידי הישיבה מוזמן

בברכת מועדים לשמחה

הנהלת הישיבה

תפילה בכוונה בסידור הנפלא

עם אותיות חדשות ומאירות עיניים

"בית תפילה"

מבצע! **יותר זול מרחוב אביב!**

מבצע **38** ₪ כולל משקפיים עד מס' 6

מבצע **49** ₪ לעדשה עדשות מגע

הכי זול בארץ!

אופטיקה שמילוביץ

● בדיקה להתאמת משקפיים — **חינם!**

● משקפיים מהיום להיום בהזמנה עד 13.00 בצהריים.

● אחריות לשנה על המסגרת.

● אפשרות לתשלומים ● מכבדים ויזה ישראכרט

● פתוח 8.00 22.00 בלילה רצוף

הרא"ה 7 רמת גן טל. 03-720821

גור־חן

בניה והשקעות בע"מ

רח' בוכרים 28, ירושלים

Tel. 02-828998/7/8 טל'

ברכת מזל טוב ואיחולים לבביים מקרב לב

לידידנו ומכובדנו היקר והנעלה

הר"ר **ישראל מאיר ירט** הי"ו

וכל המשפחה הנכבדה והמהוללה שתחי'

לשמחת הולדת הבן בשעטו"מ

תזכו להכניסו בבריתו של אאע"ה

היום, ולגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים ולרוות רב נחת אושר ועושר כל הימים

בברכה

פתחיה ליצמן מרדכי ברוינר

בית מדרש לאברכים לתורה ולהוראה

מיסודם של חסידי גור

רח' יבנה 10 ת"א

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

לידידנו עוז העומד לימיננו מוקיר רבנן

הרה"ח ר' **בנימין ברלינר** הי"ו וב"ב שיחי'

להולדת הבן שיחי' בשעטו"מ

יזכו לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים ולרוות ממנו ומכל יו"ח שיחי' רב נחת דקדושה. אמן.

המאחלים בברכה

ההנהלה האברכים

ברכה לראש המשביר

לאיש חי, רב פעלים העוסק בצרכי צבור באמונה ראש וראשון מקים ומיסד החינוך החרדי המיוחד

הרב **דב לוי** יחי'

מנכ"ל מוסדות "שיח־סוד"

ולאשתו עזר כנגדו מגבית

מרת **מרים** תחי'

לאירושי בתם המעטורת בכל מידה נכונה

לאה תחי' עב"ג

יזכו לראות נחת דקדושה מכל יוצ"ח

בברכת

ההנהלה הצוות המורות

במוסדות "שיח־סוד"

שמחת בית השואבה

מוסדות [illegible] SHAARE GILO

הציבור מוזמן לחגיגת

"שמחת בית השואבה"

שתתקיים אי"ה **ביום ראשון**, י"ח תשרי תשמ"ח ד' דחוהמ"ס בבית הכנסת המרכזי "חזון נחום" שכונת גילה, רח' המור 3 בשעה 7.00 בערב

בהשתתפות: מרן **הגר"י קוליץ** שליט"א

הרב הראשי ואב"ד דירושלים

הרה"ג ר' **שבתי יודלביץ** שליט"א

המרא דאתרא

הרה"ג ר' **אליהו שלזינגר** רב השכונה

הרה"ג ר' **משה בן אבו** רב השכונה

את הערב תלווה תזמורת "השמחה"

מועדים לשמחה

אברכים מצויינים המעונינים להתקבל לכולל חסידי בבני־ברק

בשעות לפנה"צ או אחה"צ

יפנו לטל. 03-796422

בימי החגים הזמן המתאים לקרוא בספר

חנוך ילדים

מאת **הרב חיים שלום שווארץ**

★ ★ ★

להשיג בבתי מסחר לספרי קודש בארץ ובחו"ל

הפצה 02-813071